

Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018

“Een veilige stad, een veilig gevoel”

versie 19 november

Inhoudsopgave

Vooraf	p. 2
1. Inleiding	p. 4
2. De veiligheidssituatie nu	p. 6
3. Onze veiligheid in 2018	p. 9
a. Missie veiligheid 2018	p. 9
b. Algemene doelstellingen 2015-2018	p.10
4. Onze visie en strategie	p. 13
5. Onze inhoudelijke prioriteiten de komende jaren	p. 16
a. Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving	p. 16
b. Drugsoverlast	p. 18
c. Vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes	p. 20
d. Problematische jeugd en jeugdgroepen	p. 22
e. Ondernijning	p. 24
6. Het verhogen van de veiligheidsbeleving	p. 26
7. Uitvoering en organisatie	p. 28
Bijlagen	p. 31
I. Schematisch overzicht veiligheidsvelden/definitie veiligheid	
II. Overige veiligheidsthema's	
a. Veilige bedrijventerreinen en winkelgebied	
b. Veilig uitgaan	
c. Veilige evenementen	
d. Fysieke veiligheid: brandveiligheid, externe veiligheid, crisisbeheersing	
e. Radicalisering	
f. Veilige Publieke Taak	

Vooraf

Meer dan een kwart van de Maastrichtse inwoners voelt zich wel eens onveilig. Ook de geregistreerde, objectieve veiligheid scoort op onderdelen minder goed. We willen hier verandering in brengen en ervoor zorgen dat Maastricht in 2018 een zo veilig mogelijke stad is. Een stad waar criminaliteit, misdaad en overlast zo weinig mogelijk voorkomen. Een stad waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich zo veilig mogelijk voelen. Dat willen en kunnen we niet alleen: we pakken dit samen met onze inwoners, ondernemers en professionele en maatschappelijke partners, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, aan. Dat is ook een van de uitgangspunten van het coalitieakkoord: we maken gebruik van de energie in Maastricht.

In dit programma leest u hoe we dat de komende vier jaar gaan doen. Met onveiligheid als tegenpartij gaan wij samen verdedigen, aanvallen en coachen. Zoals een voetbalteam¹ dat doet: door met alle spelers als één team vanuit een gedeelde spelopvatting te werken aan een veilige stad.

De opstelling van ons team

Als we al onze partners zouden opstellen in een voetbalelftal zou justitie de laatste verdediger, de sluitpost, zijn. De verdediging van ons team bestaat uit instellingen die zich bezighouden met de risico's (risicjongeren, risicogezinnen, risicosituaties). Zo treffen we bijvoorbeeld de politie, de reclassering, gemeentelijke handhaving en toezicht, de wijkgebonden medewerkers en het Veiligheidshuis aan op de verdedigingsposities.

Op het middenveld treffen we de partners aan waarvoor veiligheid een afgeleide functie is: onderwijs, zorg, hulpverlening, welzijn, woningcorporaties, etc.. Deze spelers hebben hun eigen doelen, maar krijgen ook te maken met veiligheidsissues. Daarbij gaat het om vroegtijdige correctie van ongewenst gedrag, beslechting van conflicten, versterking van de integriteit en bevordering van burgerparticipatie.

In de voorhoede staan onze inwoners en ondernemers en de sociale verbanden die zij aangaan. Onze voorhoede bestaat niet uit eenzame, zwervende spitsen die op een goaltje loeren, maar weet zich in de rug gesteund door verdedigers en middenvelders die hen in positie brengen.

De coach en de speeltactiek

De gemeente is de coach die met de spelers afspraken maakt over de te voeren tactiek. Eenmaal op het veld moet men elkaar vanuit de eigen rol weten te vinden, aanwijzingen geven en ruggensteun bieden. Iedere speler heeft zijn positie, maar heeft ook een behoorlijke ruimte voor eigen initiatief. Daardoor kan er met lef en passie gespeeld worden.

Onze gemeentelijke rol in veiligheid bestaat dus vooral uit het in positie brengen van bewoners, ondernemers en partners. Wij zijn op de hoogte van de veiligheidsproblemen die spelen, maar we lossen ze niet (alleen) op. Wij zorgen ervoor dat de juiste partners bij elkaar komen, in stelling worden gebracht en maken onderling afspraken over wie welke bijdrage aan de aanpak of de oplossing gaat leveren. Wij zorgen ervoor dat onze partners goed beslagen ten ijs komen. Onze rol is daarin faciliterend: wij zorgen voor sturing, kennis, netwerken en middelen die nodig zijn voor succesvolle samenwerkingen en het bereiken van gezamenlijke doelen.

¹ Professor Dr. Hans Boutellier is bijzonder hoogleraar veiligheid en burgerschap aan de VU Amsterdam en algemeen directeur van het Verwey-Jonker Instituut. In zijn boek 'Meer dan veilig. Over bestuur, bescherming en burgerschap' vergelijkt hij veiligheid met een voetbalelftal.

Wij kunnen daarnaast ook als gemeente een dubbelrol van coach en speler vervullen, hierbij staan we net als politie en Openbaar Ministerie in de laatste linie van de verdediging. Doorgebroken spelers kunnen daarbij door ons als gemeente aangepakt worden met bestuursrechtelijke maatregelen. Deze rol als speler wordt steeds vaker ingezet.

Een voorbeeld

Het oppakken en opsluiten van inbrekers is een taak van de verdediging; van de politie en het Openbaar Ministerie. Bij de aanpak van het hoge aantal inbraken hebben het maatschappelijke middenveld en de voorhoede (inwoners en ondernemers) een eigen verantwoordelijkheid. Denkt u aan inbraakwerend hang- en sluitwerk door woningcorporaties, inbraakpreventietips van hogescholen/universiteiten aan studenten, buurtpreventie door bewoners. De rol van de gemeente is in dit verhaal die van regisseur; die van het informeren en faciliteren van bewoners en het maatschappelijk middenveld.

MJP Veiligheid: vertrekpunt voor uitwerking veiligheidsbeleid

De vertaling van deze aanpak en de thema's waarop we inhoudelijk gaan inzetten, leest u in dit plan: het Meerjarenprogramma (MJP) Veiligheid Maastricht 2015-2018. Het betreft stedelijke beleids- en uitvoeringskaders voor de komende vier jaar, die jaarlijks verder in detail uitgewerkt worden in jaarlijkse Uitvoeringsplannen veiligheid, waarvan het begin 2015 door burgemeester en wethouders vast te stellen Uitvoeringsplan veiligheid 2015 de eerste zal zijn.

1. Inleiding

De regie

Het lokale veiligheidsbeleid heeft zich de afgelopen jaren relatief snel ontwikkeld van een reeks reacties op incidenten (met een hoofdrol voor de burgemeester en politie vanuit hun rol op het gebied van de handhaving van de openbare orde) tot een brede en meer samenhangende aanpak, waar veel spelers bij betrokken zijn.

Lokale veiligheid betekent niet alleen dat de gemeente een bijdrage moet leveren aan de bestrijding van criminaliteit en ondermijning, maar ook een aandeel levert aan de dagelijkse leefbaarheid in buurten en de verbinding met onder andere welzijn en zorg vorm dient te geven. Daarvoor moeten bijdragen, zowel vanuit de eigen interne organisatie als van burgers en maatschappelijke partners georganiseerd worden. Meer vanuit een accent op voorkoming van overlast en onveiligheid (de voorkant), en minder – alleen daar waar nodig – op bestrijding (de achterkant). Werken aan lokale veiligheid vraagt van de gemeente steeds meer een faciliterende, regisserende en verbindende rol.

Samen

Dat kunnen we niet alleen. Samenwerking met inwoners, ondernemers en professionele en maatschappelijke partners is essentieel. Dat sluit aan bij de gedachte dat de maatschappelijke opgaven waarvoor we staan, geen exclusieve taak en bevoegdheid van de overheid zelf zijn. Sterker nog: een te “betuttelende”, opdringerige houding van de overheid kan juist het tegenovergestelde effect bereiken en bijvoorbeeld de zo belangrijke medewerking van burgers bemoeilijken.

Stedelijk veiligheidsbeleid

In dit Meerjarenprogramma beschrijven wij als raad ons stedelijk veiligheidsbeleid voor de komende jaren. We geven aan waar onze focus ligt, en hoe we daar ‘integraal’ aan werken, met welke partners. Ons beleid dekt het integrale veiligheidsterrein – zowel sociale als fysieke veiligheid. We denken integraal, vanuit alle schakels van de veiligheidsketen. We zoeken nadrukkelijk de verbinding en verbreding, naar interne en externe partners maar zeker ook naar onze maatschappelijke partners: inwoners en bedrijven.

In beweging

Meegaan met de tijd en ontwikkelingen is hierbij noodzakelijk. Daarom passen we onze rol en beleidsopvatting over veiligheid aan aan de maatschappelijke behoeften en ontwikkelingen en houden we zoveel mogelijk rekening met ingrijpende veranderingen. Zo is de politieorganisatie momenteel aan een ingrijpende wijziging onderhevig, en vindt er een transformatie in het sociale domein plaats. Het is zaak vanuit veiligheid hierbij goed aangehaakt te blijven en derhalve ook als veiligheidsveld continue de antennes uit te zetten en in beweging te zijn.

Over het proces

Deze nota hebben we samen met in- en externe partners opgesteld. Intern zijn de aanpalende beleidsvelden nadrukkelijk betrokken geweest, evenals het Veiligheidshuis, stadsbeheer, handhaven en buurt- en wijkgericht werken; extern hebben wij naast politie en OM ook afgestemd met onder andere de woningcorporaties, het Regionaal Informatie- en expertisecentrum Limburg (RIEC Limburg), Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Maastricht (SBBM), Stichting Centrummanagement, de Brandweer Zuid-Limburg en Koninklijke Horeca Nederland.

Bij het schrijven van dit beleidskader is zo veel mogelijk rekening gehouden met belangrijke flankerende ontwikkelingen, zoals de transities die zich momenteel binnen het sociale domein

voltrekken. In 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor 3 decentralisaties zijnde de Jeugdwet, nieuwe taken in de Wmo 2015 en de Participatiewet. De komende jaren zullen we planmatig een verbinding moeten leggen tussen de gemeentelijke opgaven ten gevolge van deze decentralisaties en de opgaven in het veiligheidsbeleid. Thema's die daarbij aan bod komen zijn o.a. veiligheidsgevoelens, woonoverlast, overlast van jongeren, geweld in afhankelijkheidsrelaties (o.a. huiselijk geweld en kinder- en ouderenmishandeling) en het voorkomen van en omgaan met (sociale) calamiteiten.

De concrete vertaling van de conclusies en resultaten van de nog uit te werken bestuursopdrachten "burgerparticipatie" en "buurt- en wijkgericht werken" naar het veiligheidsbeleid, zal na besluitvorming over deze bestuursopdrachten zijn beslag krijgen.

Actualisatie Meerjarenprogramma Veiligheid 2010-2014

Dit Meerjarenprogramma is een voortzetting van het Meerjarenprogramma (MJP) Veiligheid Maastricht 2010-2014. Eind 2013 is gestart met de actualisering van dit veiligheidsprogramma voor de opvolgende periode (2015-2018) met als resultaat het thans voorliggende programma. Evenals bij het MJP Veiligheid 2010-2014 is bij deze actualisatie de methodiek Kernbeleid Veiligheid van de VNG als uitgangspunt genomen voor zowel de inhoudelijke rubricering van het veiligheidsterrein in een vijftal veiligheidsvelden, als voor de stappen waarlangs de actualisering achtereenvolgens vorm heeft gekregen.

Een schematische weergave van de vijf veiligheidsvelden is in **bijlage I** opgenomen, evenals de gebruikte definitie van veiligheid. Meer informatie over deze methodiek Kernbeleid Veiligheid is te vinden op: www.vng.nl/Kernbeleid_Veiligheid.

Relatie met het Beleidsplan Politie Limburg 2015-2018 en de nationale veiligheidsagenda

Dit nieuwe Meerjarenprogramma komt min of meer gelijktijdig met het onlangs vastgestelde Beleidsplan Politie Limburg 2015-2018. De beide beleidsplannen kennen elk hun eigen doelstelling en dynamiek maar zijn natuurlijk wel gerelateerd aan elkaar. In essentie zijn ze complementair. In ons Meerjarenprogramma markeren wij onze lokale prioriteiten en de benodigde aanpak daarvan. Het beleidsplan van de politie-eenheid bevat prioritaire veiligheidsthema's waarvan is vastgesteld dat bovenlokale samenwerking op het niveau van de politie-eenheid nodig is. Bij thema's die in beide plannen voorkomen, ondersteunen en versterken de lokale en regionale aanpak elkaar. In dit Meerjarenprogramma houden we bij de betreffende thema's ook rekening met de regionale dimensie en leveren we aldus een bijdrage aan de uitvoering van het beleidsplan van de politie-eenheid Limburg.

Een vergelijkbare verhouding is er tussen het lokale (en regionale) veiligheidsplan en de nationale veiligheidsagenda van de Minister van Veiligheid en Justitie ('Veiligheidsagenda 2015-2018', september 2014). De nationale agenda bevat thema's die een regio-overstijgende aanpak behoeven. Waar de thema's identiek zijn, versterken de lokale, regionale en landelijke aanpak elkaar.

2. De veiligheidssituatie nu

Het beeld van de huidige veiligheidssituatie in Maastricht is gebaseerd op het beeld dat komt uit de Rapportage Integrale Veiligheidsanalyse Maastricht die in juni 2014 – inclusief een prioriteringsrichting - is besproken in de raadscommissie Algemene Zaken en Middelen. We belichten hier kort de belangrijkste bevindingen per veiligheidsveld.

Veiligheidsveld 1: Veilige woon- en leefomgeving

Maastricht 'komt van ver' als het gaat om verschillende vormen van overlast en criminaliteit. Na 2010 zijn er belangrijke verbeteringen in het veiligheidsveld Veilige woon- en leefomgeving, maar we zijn er nog niet.

De verbeterpunten:

- Er is nog steeds drugsoverlast. Deze overlast heeft zich deels verplaatst naar buitenwijken met soms negatieve gevolgen voor het woon- en leefklimaat daar. De aanpak had als duidelijk zwaartepunt de handhavingsinzet op (vooral) drugsoverlast en 'handhavingsknelpunten'. Het Flexteam (gecoördineerde aanpak overlast onder regie gemeente) speelde hier een belangrijke rol, samen met onder andere de politie en het Drugsmeldpunt. In deze aanpak is het belangrijk om de verbindingen verder uit te breiden naar de preventie- en zorgkant. Thans worden hier al stappen in gezet.
- Daarnaast heeft de stad relatief veel te kampen met vermogenscriminaliteit (zoals woninginbraak en diefstal van motorvoertuigen) en bepaalde vormen van geweldscriminaliteit (straatroof). De persoons- en probleemgerichte aanpak is in de afgelopen jaren verder geborgd en doorontwikkeld binnen de systematiek van het Veiligheidshuis. De samenwerking bij complexe zaken tussen de verschillende partners in het Veiligheidshuis heeft er zijn beslag gekregen. Dwarsverbanden met de ZSM-werkwijze van het Openbaar Ministerie (Zo Spoedig, Slim, Samen mogelijk afhandelen van eenvoudige strafzaken zoals bijvoorbeeld winkeldiefstal) zijn daarbij bewaakt. Op een ingrijpend verschijnsel als overval is intensief en succesvol geïnvesteerd, ook in regionaal verband. Op items als woninginbraak, autokraak en voertuigdiefstal is ook geïnvesteerd, maar minder.
- Een kwart van de bewoners voelt zich wel eens onveilig (subjectieve veiligheid). In bepaalde buurten is er sprake van sociale verslechtering die deels te maken heeft met een ervaren intimidatieklimaat. Soms groeit dit uit tot personen of groepen die hun doen en laten volledig baseren op het principe 'mijn wil is wet', de zogenaamde 'onaantastbaren'. Daarom is - meer aan de preventiekant van onveiligheid en criminaliteit - op wijk- en buurtniveau in vijf wijken de Veilige Buurten Aanpak ingevoerd, met als belangrijke component de Veilige Buurten Teams. Deze teams bewegen zich vooral op het leefbaarheidsdomein. Om deze aanpak verder te versterken, zouden doelen en uitgangspunten op het gebied van veiligheid nadrukkelijker hierin verweven kunnen worden. Datzelfde geldt ook voor de inzet van gemeentelijke handhavers/buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) die tot dusverre vooral leefbaarheidsaspecten/'kleine ergernissen' als focuspunt hebben. Recent is een aanpak ontwikkeld voor de 'onaantastbaren'. De komende tijd wordt aan de complexe wisselwerking tussen repressie, zorg en preventie in de buurt verder vormgegeven.
- Een ander item waarbij samenwerken belangrijk is en dat verder verbeterd kan worden, is sociaal veilig ontwerp: bij nieuwbouw en herinrichting wordt soms nog te weinig rekening gehouden met het effect van keuzes op sociale veiligheid.

Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid

Het veiligheidsveld Bedrijvigheid en veiligheid kent over het algemeen een goed veiligheidsniveau. We onderscheiden drie thema's:

- Veilige bedrijventerreinen en winkelgebied: aandachtspunten zijn zakkenrollerij en straatroof. Deze verschijnselen komen relatief veel voor in de binnenstad met zijn grote hoeveelheden bezoekers. Een gerichte aanpak van deze fenomenen is nu in de opstartfase. Ook items als autokraak en fietsendiefstal komen meer voor in de binnenstad. Pijlers in de aanpak op dit veiligheidsveld zijn de KVO-trajecten (Keurmerken Veilig Ondernemen) in winkelgebied en op bedrijventerreinen), collectieve particuliere beveiliging (vooral op bedrijventerreinen), cameratoezicht (in de binnenstad en op bedrijventerreinen), sets van veiligheidsmaatregelen zoals de portierstelefoon, wapenboxen.
- Veilig uitgaan: Overlast van horeca wordt beperkt gemeld. Uitgaansgeweld komt weinig voor in verhouding tot het omvangrijke horeca-aanbod van Maastricht. Ondanks de relatief beperkte overlast- en geweldsincidenten in het Maastrichtse uitgaansgebied, wordt er toch een relatief hoog onveiligheidsgevoel ervaren. Maastricht is een bloeiende studentenstad. In de stad wonen veel studenten, met hun eigen woon- en leefstijl ,ritme en dynamiek. Als stad willen wij deze studenten natuurlijk ook een veilig woon-, leef- en leerklimaat bieden. Natuurlijk kan de leefstijl van studenten zelf ook wel eens tot onbegrip en overlast leiden. Dit komt gelukkig relatief weinig voor. In relatie tot uitgaan is een cool-down-uur in het uitgaansgebied een van de pijlers in de aanpak. Overigens is de aanpak van veilig uitgaan niet geborgd in een convenant of Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan. Gelet op de beperkte overlast- en geweldsincidenten is het ook de vraag of dit nodig is.
- Veilige evenementen: Overlast van evenementen wordt beperkt gemeld. We hanteren een kritische vergunningverlening bij evenementen en treden indien nodig handhavend op. Bij de vergunningverlening maken we een afweging vanuit verschillende invalshoeken, waaronder 'veiligheid'.

Veiligheidsveld 3: Jeugd en Veiligheid

Op het veiligheidsveld Jeugd en veiligheid is sprake van een relatief gunstig veiligheidsniveau. Bijvoorbeeld als het gaat om de ervaren en gemelde jeugdoverlast. De informatiepositie is echter niet optimaal (onder meer wat betreft jeugdcriminaliteit).

De benadering van het thema Jeugd vanuit veiligheid richt zich vooral op overlast en criminaliteit. Aan de preventiekant blijft natuurlijk het algemene vertrekpunt dat onze jeugd ook een veilige omgeving geboden moet worden; een omgeving waarin zij onbekommerd kunnen opgroeien, leren en jong kunnen zijn.

Momenteel wordt er vanuit diverse invalshoeken in de dagelijkse praktijk aan het thema Jeugd en Veiligheid gewerkt. Echter de inhoudelijke en organisatorische borging hiervan (goed opschrijven en verankeren wat we samen al doen en nog willen gaan doen), kan beter, zowel aan de kant van het veiligheidsbeleid als aan de kant van het welzijns- en jeugdbeleid. Zo'n borging zal bijdragen aan een nauwkeuriger zicht op de werkelijke omvang en preciezere kenmerken van de problematiek. Het belang van borging van en regievoering op dit onderwerp neemt in komende tijd toe door de decentralisatie van de jeugdzorg.

Het Veiligheidshuis heeft een signaleringsrol en aanpak voor risicojeugd die hieraan bijdragen.

Veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid

Opvallende 'aantastingen' van de veiligheid doen zich op dit veiligheidsveld niet voor. Dat is in zoverre ook gebruikelijk, aangezien de essentie van dit veiligheidsveld vooral zit in *risicobeheersing*: inzet op (1) het voorkomen van calamiteiten en (2) minimalisatie van de negatieve gevolgen van eventuele calamiteiten.

Wat betreft de crisisbeheersing luidt de hoofdpoging momenteel: verdere implementatie van de regionale organisatie van de gemeentelijke kolom (Bevolkingszorg). Aandachtspunt daarbij is de blijvende betrokkenheid ('gevoel van urgentie') van de relevante onderdelen van de gemeentelijke organisatie.

Op het gebied van 'brandveiligheid' zijn er vanuit deze invalshoek belangrijke stappen gezet in afgelopen jaren: de regionale Brandweer Zuid-Limburg investeert samen met de gemeente intensief in het risicobewustzijn van verschillende doelgroepen. Voor de repressie is een tweede uitrukpost (aan de zuidzijde van de tunnel) in gebruik genomen.

Gebleken is dat Maastricht een groot aantal panden heeft waarvan de kamers worden verhuurd aan studenten en die niet als zodanig door de pandeigenaar bij de gemeente gemeld zijn. De brandveiligheidssituatie is daarmee onbekend, hetgeen risico's met zich mee brengt.

Qua 'externe veiligheid' kent Maastricht een stevig risicoprofiel. Dit is niet nieuw: de huidige aanpak van externe veiligheid heeft dit profiel als uitgangspunt en speelt hier gericht op in. Aandachtspunten zijn de actualiteit van bestemmingsplannen, risicocommunicatie en veiligheid van binnenlocaties voor evenementen.

Meer algemeen doet zich hier de complexe opgave voor van lokale regievoering over risico's en doorvertaling daarvan (in ruimtelijke ordening bijvoorbeeld) terwijl belangrijke uitvoerende veiligheidspartners bovenlokaal georganiseerd zijn.

Hoewel we een wat minder gunstige score zien op het onderwerp 'ervaren verkeersoverlast', is deze overlast verhoudingsgewijs van een "gemiddeld" niveau en wordt de aanpak hiervan verder geborgd door het conform het coalitieakkoord opstellen van een (geactualiseerd) verkeersveiligheidsplan de komende beleidsperiode.

Veiligheidsveld 5: Integriteit en Veiligheid

Op het veiligheidsveld Integriteit en veiligheid trekt ondermijning – de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld - de aandacht. Specifiek hebben we het dan over ondermijning in relatie tot verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit zoals witwassen, vastgoedfraude, mensenhandel, georganiseerde drugscriminaliteit, loverboys, milieucriminaliteit, e.d..

De wereld van ondermijning kent een aanzienlijke omvang van economische macht en maatschappelijke vertakkingen. Maastricht wordt als relatief grote gemeente, gelegen in grensgebied en met een omvangrijk voorzieningenniveau in meerdere opzichten, geconfronteerd met uiteenlopende vormen van ondermijning/georganiseerde misdaad, soms zichtbaar, vaker niet of nauwelijks zichtbaar.

De aanpak van gemeente en partners is veelzijdig en alert en kent een lange traditie. De interventies worden consequent gericht op het verstoren van de criminele industrie en het verzwakken van de vermogenspositie, faciliteiten en invloedrijke criminelen.

Vanuit een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde criminaliteit wordt bereikt dat naast het strafrechtelijk vervolgen van daders en het oprollen van criminele samenwerkingsverbanden ook bestuursrechtelijke interventies en fiscale handhaving ingezet worden om georganiseerde criminaliteit te identificeren en aan te pakken. Belangrijke schakelpartner hierbij is het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC Limburg). Thema's die nadrukkelijk de aandacht hebben zijn onder andere de Outlaw Motorcycle Gangs (voorheen 'een-procent-motorclubs'), georganiseerde hennepcultuur, misbruik van vastgoed/witwassen, mensenhandel, de patseraanpak en georganiseerde milieucriminaliteit.

3. Onze veiligheid in 2018

a. Missie veiligheid richting 2018

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare samenleving. De afgelopen jaren hebben wij met hart en ziel gewerkt aan deze 'basisvoorwaarde' ofwel aan de veiligheid van onze stad. Wij hebben daarbij belangrijke resultaten geboekt, maar we zijn er nog niet. Op onderdelen staan de seinen op oranje. Het roer moet de komende periode deels om. Nodig is een bredere, integrale, vasthoudende aanpak van overlast en criminaliteit.

Subjectieve veiligheid

Veiligheid is daarbij niet alleen 'boeven vangen' en drugspanden sluiten en zorgen voor een goede brandweezorg. Naast deze 'harde' kant is veiligheid ook een gevoel. Mensen moeten zich in hun dagelijkse woon- en leefomgeving veilig kunnen voelen. Als mensen zich niet veilig voelen, trekken ze zich terug, en doen ze minder actief mee aan de samenleving. Als mensen actief deelnemen aan de samenleving, mee kunnen doen en invloed kunnen uitoefenen op bijvoorbeeld de inrichting van hun directe woonomgeving, raken ze meer betrokken en vertrouwd met hun leefomgeving en de verschijnselen die hierin spelen. Meer betrokken en vertrouwd draagt bij aan het zich thuis en veilig voelen. In die zin ligt er ook een duidelijke link met burgerparticipatie en bewonersbetrokkenheid.

Vanuit deze notie hebben wij onze missie ten aanzien van de na te streven veiligheidssituatie in Maastricht in 2018 als volgt geformuleerd:

Missie stedelijke veiligheid Maastricht 2018:

Wij streven naar een veiliger Maastricht in 2018. Een stad waar criminaliteit, misdaad en overlast zo weinig mogelijk voorkomen en waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. Wij willen en kunnen dat niet alleen doen, maar zullen onze inwoners, ondernemers en professionele en maatschappelijke partners hier, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, nadrukkelijk bij betrekken.

Streven met realiteitszin

We streven naar een zo hoog mogelijk veiligheidsniveau in de stad. Dat doen we met realiteitszin. De zinsneden "zo weinig mogelijk" en "zo veilig mogelijk" bevestigen dat 100 procent veiligheid een wensbeeld is dat helaas nooit gehaald wordt. Hoe goed de veiligheid ook geregeld is, er kan toch van alles gebeuren: risico's horen bij het leven en zijn niet uit te sluiten of te vermijden.

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners hebben in dit verhaal een eigen verantwoordelijkheid. Als lokale overheid moeten we de regie nemen. Vanuit die rol moeten wij proberen onze partners dusdanig te prikkelen, te motiveren en te faciliteren dat ze bereid zijn die verantwoordelijkheid vanzelfsprekend op te pakken.

b. Algemene doelstellingen 2015-2018

Vanuit de missie hebben we twee hoofddoelstellingen afgeleid die in de periode 2015 tot en met 2018 centraal staan en waarvan de uitvoeringsstand als algemene graadmeter gebruikt zal worden bij het beoordelen of wij in het nastreven van deze missie op de goede weg zijn.

Het betreft:

- I. het verbeteren van de geregistreerde veiligheid (objectieve veiligheid);
- II. het verhogen van de veiligheidsgevoelens (subjectieve veiligheid).²

Het verbeteren van de geregistreerde veiligheid (objectieve veiligheid)

Algemene doelstelling objectieve (geregistreerde) veiligheid

In 2018 willen wij een substantiële verbetering van de objectieve veiligheid gerealiseerd hebben. Het totaal aantal geregistreerde misdrijven daalt van 104 (2013) naar maximaal 90 misdrijven per 1.000 inwoners in 2018 en het totaal aantal geregistreerde overlastincidenten daalt van 39,3 (2013) naar ten hoogste 30 incidenten per 1.000 inwoners in 2018.

De veiligheid waarop we ons hierbij concentreren, is de sociale veiligheid: op alle vormen van criminaliteit en overlast waar burgers, bedrijven en instellingen mee te maken krijgen:

- Onder criminaliteit vallen geweldsdelicten (zoals mishandeling, bedreiging, overval, verkrachting), diefstallen (inbraak, zakkenrollerij, winkeldiefstal) en vernieling van private en publieke goederen.
- Bij overlast gaat het om gedrag dat op zichzelf niet altijd strafbaar is, zoals hangjongeren, onbeleefdheden en scheldpartijen, maar dat wel als hinderlijk of intimiderend wordt ervaren.

Wij spreken van 'objectieve veiligheid' omdat het gaat om de bij politie bekende, geregistreerde feiten. Het betreft criminaliteit die daadwerkelijk gepleegd is, overlast die daadwerkelijk is gemeld.

Op een aantal onderdelen van de objectieve veiligheid scoren we nu niet goed. Zo is het slachtofferschap van vermogensdelicten in Maastricht, in vergelijking met andere gemeenten, hoog. Ook het aantal overlastincidenten is relatief hoog in Maastricht.

We willen dan ook een aanzienlijke verbetering van de objectieve veiligheid bewerkstelligd hebben in 2018. De in het de algemene doelstelling (kader) genoemde streefwaarden zijn gebaseerd op vergelijking met gemeenten die in meerdere opzichten lijken op Maastricht. Het gaat om Groningen, 's-Hertogenbosch, Leiden, Nijmegen en Tilburg. 100.000+-steden met een rijk voorzieningenaanbod wat betreft horeca en evenementen. Ook kennen ze, net als Maastricht, een dynamische combinatie van de functies wonen, werken, recreëren en studeren. Deze kenmerken kunnen van invloed zijn op de meetbare criminaliteit en overlast. In genoemde steden lag het totaal aantal misdrijven in afgelopen jaren tussen de 80 en 90 per 1.000 inwoners. Het aantal van 90 achten wij een reële doelstelling voor Maastricht.

Het totaal aantal overlastincidenten lag in genoemde steden tussen de 20 a 25 per 1.000 inwoners per jaar. In Maastricht bedroeg dit getal 40 in 2012 en 39 in 2013. Het aandeel drugsoverlast was hierin echter groot; het aantal incidenten drugsoverlast ligt in Maastricht fors hoger mede door de Frontière-aanpak, die opstuwend werkt voor het aantal meldingen. Daarom kiezen wij wat betreft overlast voor een geleidelijke ontwikkeling naar het niveau van de referentiegemeenten, waarbij het aantal incidenten per 1.000 inwoners in 2018 in elk geval niet meer dan 30 bedraagt.

² In deze nota zijn doelstellingen gerelateerd aan objectieve veiligheid met een blauwe arcering aangegeven en doelstellingen gerelateerd aan subjectieve veiligheid met een groene arcering.

Het verhogen van de veiligheidsgevoelens (subjectieve veiligheid)

Algemene doelstelling subjectieve veiligheid (veiligheidsgevoelens) 2018

In 2018 is het percentage inwoners van Maastricht dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt gelijk aan dan wel lager dan het gemiddelde van de G32-gemeenten in dat jaar.

In 2018 is het Maastrichtse rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt gelijk aan dan wel hoger dan het gemiddelde van de G32-gemeenten in dat jaar.

Het is belangrijk dat onze inwoners zich veilig voelen. We hebben geconstateerd dat hier verbetering mogelijk is, hetgeen we dan ook willen bewerkstelligen in de komende tijd. In hoofdstuk 6 zoomen we hierop in. Het gaat hierbij om het 'algemene' onveiligheidsgevoel (en dus niet bijvoorbeeld de 'ervaren' overlast van jeugdgroepen of drugs). Belangrijke indicatoren voor dit algemene onveiligheidsgevoel zijn het zich 'wel eens onveilig voelen in de buurt' en het 'rapportcijfer voor de veiligheid van de buurt'.

Voor het meten van de vooruitgang op deze indicatoren gebruiken we op stedelijk niveau de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) als basis. De veiligheidsmonitor is een jaarlijks terugkerend, grootschalig onderzoek naar de gevoelens van (on-)veiligheid bij de bevolking. Ook zaken als leefbaarheid in de buurt, buurtproblemen en slachtofferschap worden gemeten. Op stedelijk niveau kunnen vanuit deze monitor met een betrouwbaarheid van 95 % conclusies getrokken worden over de (on-) veiligheidsbeleving van de Maastrichtenaren.

Belangrijk referentiepunt bij de veiligheidsbeleving is het G32-gemiddelde. Anders dan bij de hiervoor beschreven algemene doelstelling ten aanzien van objectieve veiligheid, gebruiken we hier geen specifieke gemeenten als referentie. De reden daarvan is dat het veiligheidsgevoel van mensen door tal van factoren wordt bepaald: naast de criminele omgeving zijn dit onder andere de kwaliteit van de woonomgeving, de woon- en gezinssituatie, berichtgeving in de media over incidenten, communicatie door de gemeente met bewoners, aanwezigheid van blauw op straat, etc. Het specifieke profiel van de stad (en een vergelijking met soortgelijke referentiegemeenten) zoals bij objectieve veiligheid, is bij de veiligheidsbeleving veel minder bepalend als afzonderlijke factor.

We willen dus toegroeien naar het gemiddelde van de G32-gemeenten. Uit de IVM 2013 blijkt dat 27,5 % van de Maastrichtenaren zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt. Van de inwoners van de G32-gemeenten voelt 22,9 % zich wel eens onveilig in de buurt. Uit de IVM 2013 blijkt voorts dat het rapportcijfer dat Maastrichtenaren voor veiligheid in de buurt geven een 6,6 bedraagt. Het gemiddelde van de G32-gemeenten bedraagt een 6,9.

Inhoudelijke prioritaire thema's

We richten ons in onze aanpak van de objectieve en subjectieve veiligheid in het bijzonder op een vijftal prioritaire thema's. Uit de veiligheidsanalyse is naar voren gekomen dat het veiligheidsniveau op deze prioritaire thema's beter kan én moet, dat de aanpak van deze thema's geïntensiveerd en/of doorontwikkeld moet worden. Deze thema's werken we verder in concrete doelen en aanpak uit in een apart hoofdstuk: in hoofdstuk 5.

- **Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving:** deze prioriteit richt zich op de zwaardere vormen van (woon)overlast, bedreiging, intimidatie en Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA, zoals huiselijk geweld en kinder- en ouderenmishandeling). Deze verschijnselen hebben een forse impact op de alledaagse woon- en leefomgeving van onze inwoners en verdienen alleen daarom al een prioritaire aanpak;

- **Drugoverlast**: het gaat hierbij om overlast in zowel het centrumgebied als in het woongebied buiten het centrum; op dit thema is al veel bereikt maar we moeten de aanpak continueren en op onderdelen verder verbeteren en verbreden; bijzonder aandachtspunt vormen de drugsrunners en straatdealers;
- **Vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes**: we gaan planmatiger inzetten op verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit: woninginbraak, voertuigcriminaliteit, overval, zakkenrollerij en straatroof; belangrijkste aangrijpingspunten zijn een persoons- en probleemgerichte aanpak én preventie. We betrekken nadrukkelijk de buurten en onze inwoners in deze aanpak.
- **Problematische jeugd en jeugdgroepen**: het gaat hierbij om jeugdoverlast en –criminaliteit maar ook om overmatig alcohol- en drugsgebruik en de veiligheid in en rond scholen; de uitkomsten vanuit de veiligheidsanalyse waren niet ongunstig (zie hoofdstuk 2) maar we stelden ook vast dat onze informatiepositie niet optimaal is nu; Jeugdoverlast blijft een maatschappelijk relevant thema; derhalve ligt prioritering van dit onderwerp in de rede;
- **Ondermijning**: dit thema heeft betrekking op verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit zoals drugscriminaliteit, vastgoedfraude, mensenhandel en witwassen. Een belangrijk element daarbij is het risico van verweving van onder- en bovenwereld; we dienen scherp te blijven op deze bedreigingen en deze, samen met onze partners, vanuit een passende aanpak en effectief instrumentarium te bestrijden.

Verhogen van de zelfredzaamheid

Een hoge zelfredzaamheid is van belang voor het verbeteren van de veiligheid van onze stad en zijn buurten. Al diverse jaren is de gemeente op verschillende beleidsterreinen niet meer dé partij, maar één van de partijen geworden. Op verschillende terreinen zijn de verantwoordelijkheden verdeeld over verschillende partijen. Onze inwoners zijn daarbij een van de belangrijkste partijen. Inwoners kennen de eigen situatie het beste en weten wat ze nodig hebben om uit de problemen te komen. We zijn er van overtuigd dat mensen het liefst de regie houden over hun leven en zelfredzaam zijn.

In dit verband verwachten wij dat we in de komende jaren vaker geconfronteerd zullen worden met bewoners die in hun eigen huis willen of noodgedwongen moeten blijven wonen en daarbij ondersteuning en begrip vanuit hun leefomgeving nodig hebben.

Kwetsbare bewoners die soms niet op begrip kunnen rekenen van hun omgeving omdat ze anders zijn en anders acteren. Dit kan effect hebben op de overlast- en onveiligheidsgevoelens van bewoners én zelfs op de geregistreerde veiligheid.

Vanuit veiligheid zetten wij ons in om een bijdrage te leveren aan het verhogen van de zelfredzaamheid. Wij doen dit door burgers nadrukkelijker te betrekken bij het oplossen van veiligheidsvraagstukken.

In 2015 vindt besluitvorming plaats over de bestuursopdrachten Burgerparticipatie en Buurt- en wijkgericht werken. De uitkomsten van deze bestuursopdrachten nemen wij in de uitvoering van het veiligheidsbeleid als richtinggevende uitgangspunten mee.

4. Onze visie en strategie

De gemeente moet op het gebied van veiligheid de regie pakken. Deze rol is wettelijk verankerd. We kunnen het ook niet meer alleen. Zoals u ook al in het voorwoord las, spelen we samen met een heel team. Wij zijn op de hoogte van de veiligheidsproblemen die spelen, maar we lossen ze niet (alleen) op. Wij zorgen ervoor dat de juiste partners bij elkaar komen, in stelling worden gebracht en maken onderling afspraken over wie welke bijdrage aan de aanpak of de oplossing levert. Onze rol is faciliterend: wij zorgen voor sturing, kennis, netwerken en middelen die nodig zijn voor succesvolle samenwerkingen en het bereiken van gezamenlijke doelen.

Onder het motto aanvallen is de beste verdediging willen wij de metafoor van het voetbalteam als rode draad gebruiken bij het beoordelen en bepalen van de gewenste aanpak en inzet op thema's en issues die in de stad spelen. Zo willen we voorkomen dat te snel het etiket veiligheid op een thema wordt geplakt en het als vanzelfsprekend meteen naar de achterhoede van ons voetbalelftal verwezen wordt. Wij willen niet onze verantwoordelijkheid vanuit het veiligheidsveld ontlopen, maar we willen wel scherper beoordelen of niet eerst/ook effectieve oplossingsrichtingen in samenspraak met het maatschappelijk middenveld én onze burgers, onze voorhoede, zelf tot de mogelijkheden behoren.

Vaak hebben wij – vanuit wettelijke taken, bevoegdheden – een dubbelrol: naast regisseur zijn wij, ook zelf inhoudelijk vanuit diverse beleidsvelden (niet alleen vanuit veiligheid) voor een taak, product of bijdrage op het gebied van veiligheid verantwoordelijk. Ook dan zorgen wij dat onze inhoudelijke bijdrage tijdig en, in afstemming met relevante partners, geleverd wordt.

De drie V's

Duidelijk is dat wij de komende jaren op een andere manier en met een andere houding aan de veiligheid van onze stad gaan werken. De hierbij horende aanpak hebben wij samengevat in drie woorden: Verbreden, Verbinden en Veranderen. Deze drie V's zullen wij als gemeente bij het werken aan veiligheid centraal stellen in ons handelen.

• Verbreden

- *Verbreding qua thematiek:*
De inhoudelijke aandacht voor veiligheid moet qua thematiek in balans zijn met het veiligheidsprofiel van de stad zoals deze uit de veiligheidsanalyse naar boven is gekomen. Dat betekent dat de focus niet op één specifiek thema gericht is (bijvoorbeeld drugsoverlast), maar dat ook andere thema's nadrukkelijk aandacht krijgen.
- *Verbreding qua benadering:*
Daar waar nodig moet vanuit veiligheid met stevige repressie gereageerd worden. Maar in veel gevallen is het effectiever (kan deze repressie voorkomen worden) door aan de voorkant van de problematiek mee te denken. Een preventieve benadering van "veiligheidsvraagstukken" maakt nadrukkelijk onderdeel uit van onze aanpak.
- *Verbreding in samenwerking:*
Vanuit veiligheid zetten wij in op een versterkte wisselwerking met in- en externe partners. In dit verband is het van groot belang om niet alleen samen te werken met professionele partners maar vooral ook onze bewoners bij het werken aan veiligheid te betrekken. De bril van de bewoner willen we waar mogelijk serieus en herkenbaar hierin meenemen.

• Verbinden

- *Verbinden met strategie en beleid:*
Vanuit veiligheid wordt nadrukkelijk verbinding gelegd en input geleverd bij bredere

strategische bewegingen en programma's, ambities binnen de gemeente zelf en van bepalende partner- en netwerkorganisaties.

- *Verbinden en borgen vanuit een gestructureerde aanpak:*
Vanuit veiligheid zetten wij in op een met partners afgestemde aanpak. Daar waar deze aanpak een structureel karakter heeft zorgen wij voor een goede borging hiervan binnen de gemeente zelf als bij de deelnemende partners.
- *Verbinden met de aanpak buurt- en wijkgericht werken:*
Het Meerjarenprogramma Veiligheid bevat het veiligheidsbeleid op stedelijk niveau. Voor de uitwerking van dit beleid in de komende jaren is het buurt- en wijkniveau een belangrijk scharnierpunt. Vanuit veiligheid leggen wij dan ook nadrukkelijk verbindingen met de aanpak buurt- en wijkgericht werken. Betrokkenheid van buurt en bewoners wordt actief opgezocht en gestimuleerd.

- **Veranderen**

- *Verandering in beleidsverantwoordelijkheid:*
Veiligheidsbeleid is facetbeleid: naast veiligheid in enge zin (misdad, criminaliteit en overlast) hebben andere beleidsterreinen ook een aspect veiligheid in zich. In jeugdbeleid zit een stuk overlastgevende jeugd, in verkeersbeleid zit verkeersveiligheid, milieubeleid kent externe veiligheid. Voor een succesvolle uitvoering van ons veiligheidsbeleid is uitgangspunt dat ook de andere beleidsvelden zelf hiervoor hun verantwoordelijkheid nemen.
- *Verandering in maatschappelijke verantwoordelijkheid:*
Bewoners en maatschappelijke partners worden geacht steeds meer eigen verantwoordelijkheid te nemen bij het voorkomen en oplossen van veiligheidsproblemen. De gemeentelijke rol hierbij is vooral regisserend en faciliterend van aard.
- *Verandering van perspectief:*
Maastricht heeft zich de afgelopen decennia enorm ontwikkeld naar een internationale stad met een economische en toeristische aantrekkingskracht. Het is een studentenstad met een internationale studentenpopulatie die verspreid over de stad is gehuisvest. En een evenementenstad met een volle agenda. Een stad met een eigen dynamiek. De stad profiteert van deze ontwikkelingen, maar kent ook de groeistuipen die daarbij horen. De Mestreechse volkscultuur wordt vermengd met andere culturen en leefpatronen: het studentenleven met zijn eigen gewoontes en behoeften, Nederlandse en buitenlandse toeristen, asielzoekers, een druk uitgangleven. Deze ontwikkeling levert de stad veel profijt en kansen op. Maar op onderdelen leidt deze dynamiek en diversiteit ook tot spanningen en onbegrip naar elkaar. De verzameltermen hiervoor zijn vaak onveiligheid en overlast. Een groeiende en bloeiende stad heeft dus ook zijn weerslag op misdad- en criminaliteitscijfers. Een inbraak in een studentenpand met veertien kamers levert vaak veertien aangiftes inbraak op. Economisch voorspoed, toerisme en veel evenementen hebben ook aantrekkingskracht op criminelen uit stad en (buiten)land. Misdadtoeristen weten Maastricht, met zijn ideale grenslijging, hierbij goed te vinden. Niet alleen drugstoerisme, maar ook zakkenrollerij, straatroof en inbraak zijn fenomenen die zich hier meer voordoen dan in een doorsnee stad.

Bij de verdere uitwerking van het veiligheidsbeleid nemen we dit perspectief nadrukkelijk mee. Een 'kale' vergelijking met de veiligheids situatie in andere gemeenten levert – zonder nadere tekst en uitleg – al snel te eendimensionale conclusies op.

Overige uitgangspunten

Naast de drie V's zijn er nog enkele andere strategische uitgangspunten die als een rode draad door onze aanpak lopen. We omschrijven ze hier kort.

Internationale afstemming

Gelet op de grensligging en de internationale aantrekkingskracht van onze stad, zal bij de verdere uitwerking van het veiligheidsbeleid nadrukkelijk ook de internationale dimensie worden meegenomen. Waarbij informatiedeling, afstemming en gezamenlijk optrekken met onze (Eu)regionale partners niet vergeten zal worden en nader vorm en inhoud gegeven wordt.

Wij zoeken hierbij actief naar relaties met de omliggende gemeenten in België (zoals Lanaken, Voeren, Maasmechelen en Riemst), maar ook met steden als Aken en Luik en de Euregio Maas-Rijn. Misdaad stopt nu eenmaal niet aan de grens van een stad of land; de aanpak van deze misdaad dient waar nodig dan ook grensoverschrijdend afgestemd en vormgegeven te worden.

Informatiepositie

Mede doorslaggevend voor een effectieve aanpak van de veiligheid is een goede en effectief *gedeelde* operationele en tactische informatiepositie (*intelligence*). We investeren hier verder in de komende tijd, en zorgen dat we samen met onze partners tijdig bedreigingen kunnen herkennen en aanpakken.

Uitgangspunt hierbij is om meer regie te krijgen op de objectieve en subjectieve cijfers en deze cijfers vanuit de Maastrichtse context te analyseren en (in afstemming met bestuur en lokale driehoek) van gerichte interventiestrategieën te voorzien. In afstemming met de politie wordt thans reeds aan een verbeterde (gemeentelijke) informatiehuishouding gewerkt. Dit is eigenlijk bij elk veiligheidsthema van belang, maar in het bijzonder bij de prioritaire thema's "Vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes" en "Ondermijning".

De precieze mogelijkheden en contouren van deze verbeterde informatiehuishouding worden thans nader uitgewerkt met als doel in de loop van 2015 hier een goede start mee te kunnen maken.

Samenwerking in de handhaving

Politie, BOA's van de gemeente en andere handhavers alsmede onze wijkgebonden medewerkers, zijn effectiever wanneer hun acties goed afgestemd en 'aanvullend aan elkaar' zijn. Dit vraagt om heldere taakverdeling (via een handhavingsarrangement bijvoorbeeld) en operationele regie. Op deze vlakken kunnen wij nog verbeteren. We zetten in de komende periode stappen om de ketensamenwerking in de handhaving te optimaliseren, waarbij we gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden en bestaande faciliteiten.

Innovatie

Onze samenleving is in veel opzichten aan verandering onderhevig. Juist in dit tijdsgewricht lijkt dit meer dan ooit het geval, mede als gevolg van technologische mogelijkheden. Als overheid hebben wij met een nieuwe omgeving te maken, met bijbehorende nieuwe uitdagingen zoals cybercrime. Onze werkwijzen kunnen daar niet bij achterblijven: nodig is innovatie, wat betreft instrumenten en voorzieningen maar ook wat betreft werkstijl en samenwerking. In onze aanpak van de veiligheid geven wij daar invulling aan in komende jaren: we benutten de nieuwe mogelijkheden die er zijn, hebben daar een open oog voor, zoeken de winst mede in innovatieve samenwerkingsvormen met publieke en private actoren (denk bijvoorbeeld aan innovaties op gebied van evenementenveiligheid, social media, intelligence etc.). In dit kader willen wij ook leren van aanpakken en methodieken die in collega-gemeenten hun waarde reeds bewezen hebben.

5. Onze inhoudelijke prioriteiten de komende jaren

Op de thema's met prioriteit (vijf thema's) is verdere terreinwinst nodig en mogelijk. We intensiveren de aanpak en gaan daarbij innoverend te werk. In dit hoofdstuk zijn de ambities, hoofdlijnen van de aanpak en doelstellingen per prioriteit verder uitgewerkt.

We formuleren telkens een kwalitatieve en een kwantitatieve doelstelling. Voor de kwantitatieve (meetbare) doelstelling maken we gebruik van effectindicatoren uit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor. De streefwaarden (= doelstelling) zijn bepaald aan de hand van de beschikbare gegevens van de hiervoor reeds genoemde referentiegemeenten: Groningen, 's-Hertogenbosch, Leiden, Nijmegen en Tilburg. Ook voor de indicatoren uit de Veiligheidsmonitor gaan we hier uit van vergelijking met deze gemeenten – en dus niet met het G32-gemiddelde: het gaat hier immers niet om het 'algemene' veiligheidsgevoel maar om ervaren overlast of slachtofferschap die direct gekoppeld is aan een specifiek veiligheidsthema. Denk aan: 'ervaren woonoverlast' en 'slachtofferschap van vermogenscriminaliteit'.

Naast deze vijf prioriteiten is ook een aantal 'overige thema's' benoemd (die vindt u in bijlage II) die ook belangrijk zijn. Zij hebben óf geen bijzondere doorontwikkeling of intensivering nodig óf vragen om nadere kaders en uitgangspunten voor een gedegen uitwerking de komende beleidsperiode: ze blijven kortom onder onze aandacht de komende beleidsperiode.

Daarnaast kent het beleidsveld veiligheid ook activiteiten vanuit verplichtingen en bevoegdheden uit wet-, regelgeving en beleid ter handhaving van de openbare orde en veiligheid. Samen met alle thema's, worden deze activiteiten opgenomen in de jaarlijkse Uitvoeringsplannen veiligheid.

a. Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving

Onze inwoners voelen zich minder veilig dan in veel andere grote steden. De verklaringen hiervoor zijn niet gemakkelijk (oorzaak en gevolg) te herleiden. Directe aantastingen van veiligheid en leefbaarheid in de alledaagse woon- en leefomgeving hebben hierop een grote invloed. Er zijn plekken in onze gemeente waar zich stevige woonoverlast voordoet tot aan intimidatie toe. Bepaalde huishoudens, gezinnen, individuen veroorzaken veel overlast; stellen zich intimiderend op. Soms is er zelfs sprake van 'onaantastbaarheid'.

In relatie tot de overlast- en veiligheidsbeleving wordt ook gewezen op overlast als gevolg van psychosociale problematiek. Stelselveranderingen in de zorg en het sociale domein kunnen een relatie hebben met overlast in de woonomgeving. Als overheid kunnen wij dit niet laten gebeuren: elke Maastrichtenaar moet onbedreigd kunnen wonen, leven, werken, studeren in onze stad.

Doelstelling 2018

We hebben een stevig systeem staan van signalering, melding en aanpak (inclusief 'nazorg') van intimidatie, bedreiging, geweld in afhankelijkheidsrelaties, zware overlast en andere 'handhavingsknelpunten'. Bewoners zien dat we ingrijpen, voelen zich veiliger, zijn zelf actiever.

Onze indicatoren daarbij zijn:

effectindicator	bron	waarde 2013/2014	doelstelling 2018
% 'vaak overlast van buurtbewoners'	Veiligheidsmonitor	6,4%	≤ 6% ³
incidenten bedreiging (per 1.000 inwoners)	GIDS/BVI politie ⁴	4,0	≤ 3,5 ⁵

Hoofdlijnen van onze aanpak in de periode 2015-2018

- Bestuurlijke instrumenten

Vanuit het veiligheidsbeleid zetten wij stevig in op de aanpak van zware woonoverlast, intimidatie en geweld in afhankelijkheidsrelaties. Daarvoor benutten wij de bestuurlijke instrumenten die ons daarvoor ter beschikking staan. Handhaving van regels is hierbij van belang: de overheid laat zien hiermee het veiligstellen van het woon- en leefklimaat serieus te nemen. Verschijnselen van 'onaantastbaarheid' worden systematisch, in samenwerking met partners, probleemgericht aangepakt. Het Veiligheidshuis speelt daarin een belangrijke rol. We werken met accurate escalatiemodellen, hanteren principes zoals integrale handhaving en bewerkstelligen dat het toezicht op hotspots – zowel 'lichtblauw' (gemeentelijk toezicht inclusief wijkgebonden medewerkers) als 'donkerblauw' (politie) – van een adequaat niveau is.
- Samenwerking met zorg/sociaal:

Van belang is een goede wisselwerking tussen de domeinen veiligheid en zorg/sociaal. Deze wisselwerking is enerzijds geborgd in het Veiligheidshuis, anderzijds in de relatie tussen de 'eerste lijn' en het Veiligheidshuis (als 'escalatieniveau'). We zorgen ervoor dat deze mechanismen optimaal functioneren, zodat tijdig de juiste combinaties van strafrechtelijke, zorg- en bestuurlijke maatregelen kunnen worden gerealiseerd.
- Preventie:

We leggen in onze aanpak slimme verbindingen met preventie. Belangrijke pijlers aan de preventiekant zijn integrale wijk- en buurtaanpak en bewonersparticipatie. In de uitwerking van de bestuursopdracht "buurt- en wijkgericht werken" vragen wij speciale aandacht voor de evaluatie van de methodiek van de Veilige Buurten Aanpak, zoals deze momenteel in vier wijken plaatsvindt. We staan daarnaast open voor andere vormen van buurtpreventie en betrekken we bewoners actief bij veiligheid en leefbaarheid.

We realiseren samen met interne en externe partners een effectieve integrale aanpak op het niveau van de wijken en buurten (in het bijzonder de meest bedreigde buurten). Belangrijke interne partners zijn daarbij welzijn, zorg en wijk- en buurtgericht werken, beheer openbare ruimte, handhaving en wonen. Externe sleutelactoren zijn – naast de bewoners – de woningcorporaties, onderwijs, zorg- en welzijnsorganisaties en natuurlijk ook de politie en het OM.

"Veiligheid" dient prominenter als thema meegenomen te worden en nadrukkelijker in de aanpak verweven te worden. Datzelfde geldt ook voor veiligheidsdoelen in relatie tot de inzet van gemeentelijke handhavers/BOA's, die tot dusverre vooral leefbaarheidsaspecten/'kleine ergernissen' als focuspunt hebben.

³ In de referentiegemeenten lag de waarde op deze indicator in 2014 tussen 5 en 8%.

⁴ GIDS: Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie politie; BVI: Basisvoorziening Informatie Politie.

⁵ In de referentiegemeenten bedroeg het aantal incidenten in de periode 2011-2013 tussen 2,5 en 4,5 per 1.000 inwoners.

- Wijkagenten:
 Buurten moeten voorzien zijn van een dekkend netwerk aan wijkagenten. Wijkagenten zijn van groot belang voor het vertrouwen van buurtbewoners in het gezag; zij kunnen vanuit hun buurtkennis beter op overlast en onveiligheid in een buurt reageren en doen dienst als brug tussen de buurt en de politieorganisatie.
 In de Politiewet 2012 is als uitgangspunt opgenomen: één wijkagent per 5000 inwoners waarbij een wijkagent minimaal 80 % van zijn/haar tijd actief is in de buurt. Vanuit dit uitgangspunt kan kwantitatief inzichtelijk gemaakt worden hoeveel wijkagenten hoeveel uren in de wijk actief moeten zijn. Vanuit de politieorganisatie zal desgevraagd concrete cijfermatige informatie hieromtrent aangeleverd kunnen worden. Deze informatie zegt evenwel niets over de taak- en rolomvatting van de wijkagenten en de verdere ondersteuning die zij bij hun werk vanuit de politieorganisatie en andere organisaties krijgen. Ze zeggen niets over de vraag hoe vanuit de politie de wijkzorg concreet ingevuld en gegarandeerd wordt. Als voorbeeld: een wijkagent die bij zijn werk in de wijk bij het tweede huis op een probleem stuit en hier de verdere dag grotendeels mee bezig is, is die dag 80 % aanwezig in de wijk, terwijl het merendeel van de wijk hem niet gezien heeft.
 Door alleen te focussen op deze wettelijke uitgangspunten zijn we er niet.
 Wij zullen met de politie – mede in relatie tot de bestuursopdracht “Buurt- en wijkgericht werken” - afstemmen op welke wijze een zo adequaat mogelijk netwerk van wijkgebonden politiezorg georganiseerd kan worden, waarbij natuurlijk ook een relatie met buurt- en wijkgericht werken en het gemeentelijk toezicht en handhaven en de wijkgebonden medewerkers van de gemeente gelegd zal worden.
 Vanuit de politie wordt in dit kader nagedacht over een benadering waarbij de wijkagent meer als “instituut” wordt neergezet, waarbij vanuit een soort politionele “wijkzorg” een ondersteuningsstructuur ontstaat die – met de wijkagent als sleutelfiguur - een dekkende aandacht voor de wijken vanuit de politie garandeert.
- Veilig ontwerp en effectief beheer van de openbare ruimte:
 Deze ruimtelijke aspecten hebben een forse impact op het veiligheidsgevoel van bewoners. We versterken daarom in komende tijd de verbindingen tussen ‘veiligheid’ en ‘ruimte’.

3 V's 2015-2018: Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving

- Verbreiden:
 De aanpak van overlast en onveiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving wordt nadrukkelijk verbreed naar preventie. Bewonersparticipatie, de integrale wijk- en buurtaanpak en methodieken zoals bijvoorbeeld de Veilige Buurtenaanpak worden hierbij als belangrijke verbindingen gezien.
- Verbinden:
De aanpak van intimidatie/onaantastbaren wordt de komende jaren - in afstemming met de relevante in- en externe partners - verder ontwikkeld en geïmplementeerd.
- Verandering:
Overlast en veiligheidsbeleving:
 Bij de uitwerking van het veiligheidsbeleid is het van belang het thema “subjectieve veiligheid” (de overlast- en veiligheidsbeleving van onze inwoners) goed mee te nemen. Aangrijpingspunten voor de beïnvloeding van deze overlast- en veiligheidsbeleving worden uitgewerkt, zodat veiligheidsthema's niet alleen vanuit een objectieve (professionele) bril benaderd worden maar tevens ook vanuit een bewonersbril.

Flankerend beleid

Belangrijk flankerend beleid bij dit veiligheidsthema is beleid met betrekking tot wijkaanpak en wijkgericht werken (zoals het Programmaplan Wijkaanpak 4.0, Uitvoeringsprogramma Wijkaanpak 2013-2015, Buurtontwikkelingsplannen/BOP's), zorg en welzijn (de 'transities', sociale wijkteams maar

ook maatschappelijke opvang en verslavingszorg), wonen (waaronder prestatieafspraken met corporaties) en inrichting, toezicht en handhaving, beheer, veilig ontwerp van de openbare ruimte. Daarnaast zijn de bestuursopdrachten “burgerparticipatie” en “buurt- en wijkgericht werken” belangrijke flankerende trajecten.

b. Drugsoverlast

We hebben in de afgelopen jaren stevig ingezet op de bestrijding van drugsoverlast. Vanuit het project Frontière (aanpak drugsoverlast) hebben we het drugsmeldpunt verder geoptimaliseerd en zowel overlastgevende panden als de straathandel aangepakt. Een belangrijk markeerpunt hierbij is de inwerkingtreding van het gewijzigde landelijk coffeeshopbeleid (mei 2012) met als belangrijkste element de introductie van het ‘ingezetenen criterium’. Dat heeft geleid tot een forse afname van het drugstoerisme in de stad. Toch zijn we er nog niet: onze inwoners ervaren en melden nog steeds drugsoverlast. Drugsridders en straatdealers blijven nog de aandacht trekken. En de overlast is voor een deel verschoven van het centrum naar een aantal woonwijken daarbuiten. Voorts moeten we bezien of de voorgenomen aanscherping van het gedoogbeleid in België lokale gevolgen zal hebben.

Doelstelling 2018

In 2018 is de in de stad ervaren drugsoverlast van een aanzienlijk lager niveau dan nu het geval is. Richting 2018 heeft de drugsoverlast in de stad een jaarlijkse afname laten zien. De overlast hiervan in de buurten en wijken van onze stad is goed in beeld en wordt actief en informatiegestuurd in samenspraak met de diverse partners, waaronder de buurten zelf, aangepakt. Wij communiceren daarbij actief over de gevaren van drugs in de meest brede zin van het woord.

Onze indicatoren daarbij zijn:

effectindicator	bron	waarde 2013/2014	doelstelling 2018
% 'veel overlast van drugsgebruik & -handel'	Veiligheidsmonitor	19,6%	≤ 15% ⁶
incidenten drugsoverlast (per 1.000 inwoners)	GIDS/BVI politie	24,6	≤ 18 ⁷

Hoofdpijnen van onze aanpak in de periode 2015-2018

- Doorzetten aanpak:
We zetten de sterke punten van onze huidige aanpak van drugsoverlast voort. Denkt u aan het drugsmeldpunt (Frontière) en het Flexteam (handhaving overlastgevende panden). De aanpak van straathandel blijft focuspunt van de politie. We gaan intensiveren op het aspect drugsridders en straatdealers, samen met onze partners, met inzet van passende, eventueel nieuwe methodieken. Het spreidingsbeleid coffeeshops is conform coalitieakkoord eveneens onderdeel van onze aanpak.

⁶ In de referentiegemeenten bedroeg de waarde op deze indicator in 2014 gemiddeld 5,2%. Eerder stelden we al vast dat de scores op drugsoverlast van Maastricht relatief ongunstig waren, mede als gevolg van de opstuwende werking op meldingen van de Frontière-aanpak. Om deze reden kiezen we voor een geleidelijke ontwikkeling naar het niveau van referentiegemeenten.

⁷ In de referentiegemeenten bedroeg het aantal incidenten in de periode 2011-2013 tussen de 2 en 6 per 1.000 inwoners.

- Samenwerking en preventie:
Daarnaast gaan we onze aanpak nadrukkelijk verbreden naar de domeinen gezondheid, zorg en preventie. We werken toe naar een effectieve integrale aanpak met gebruikmaking van alle schakels van de veiligheidsketen. De directe 'daders' van hennepplantages zijn vaak ook slachtoffer in bepaald opzicht. Ook vanuit deze invalshoek gaan we ons sterker op deze doelgroep richten. Dat vraagt zorg en voorzieningen, voorlichting, intensieve communicatie. Goede samenwerking, zowel intern als extern, is daarbij doorslaggevend. Interne samenwerkingspartners zijn Zorg, Welzijn, Wonen, Onderwijs, Wijk- en buurtgericht werken. Externe partners zijn de vanuit welzijn en zorg betrokken instellingen en de woningcorporaties.
- Communicatie:
Bijzondere aandacht hebben we bij deze aanpak voor de effectiviteit van de communicatie in de meest brede zin. Goed besef van de diverse consequenties van handhaving en vervolging kan een belangrijk preventief effect hebben. Hier kunnen wij nog terreinwinst boeken.

3 V's 2015-2018: Drugsoverlast

- Verbreden:
De **aanpak van drugsoverlast** wordt doorgezet en verbreed. Verbreding vindt plaats in relatie tot het sociale domein (gezondheid, zorg en preventie) en de aanpak vanuit het Veiligheidshuis;
- Verbinden:
De ketenaanpak hennep wordt de komende jaren - in afstemming met de relevante in- en externe partners - doorgezet, waarbij verbindingen gelegd worden naar flankerende zorg en voorzieningen.
- Verandering:
Preventie (zorg, welzijn, voorzieningen, onderwijs, communicatie) wordt verder ontwikkeld en geborgd als één van de pijlers van het gemeentelijke drugsbeleid. Voorts wordt bij de aanpak van straatdealers een persoonsgerichte aanpak ontwikkeld (top X)

Flankerend beleid

Belangrijk flankerend beleid bij dit veiligheidsthema is drugsbeleid (inclusief coffeeshopbeleid/spreidingsbeleid) woonbeleid, zorg- en welzijnsbeleid (inclusief maatschappelijke opvang en verslavingszorg) en wijk- en buurtgericht werken (wijkaanpak).

c. Vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes⁸

Een aantal vermogensdelicten/High Impact Crimes (HIC's) beïnvloedt helaas verhoudingsgewijs op een ongunstige wijze het veiligheidsbeeld in Maastricht. Om dit te keren is daarom al in 2014 een intensivering op gang gebracht van de aanpak van straatroof en zakkenrollerij. Voor wat betreft overvallen is deze aanpak al vanaf 2012 geïntensiveerd, met een grote daling van het aantal overvallen tot gevolg.

We willen de komende periode deze aanpak verder voortzetten en een integrale planmatige aanpak per afzonderlijk HIC met onze partners opstellen en in uitvoer brengen.

Er zijn verbanden tussen HIC's en het rijke voorzieningenaanbod en toeristisch profiel van onze binnenstad. En ook met de grote studentenpopulatie (in studentensteden is doorgaans een hoger

⁸ Vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes kennen een overlap. Vermogenscriminaliteit betreft in dit verband delicten zoals woninginbraak, voertuigkraak en -diefstal, bedrijfsinbraak, zakkenrollerij. Onder de High Impact Crimes vallen woninginbraak, straatroof, overval, ('zwaar') geweld. Deze derde prioriteit van ons MJP omvat zowel genoemde vermogensdelicten als de High Impact Crimes.

slachtofferschap van studenten in relatie tot fietsendiefstal en woninginbraak) en de ligging van onze gemeente in het grensgebied. Dat zijn geen excuses voor het op onderdelen ongunstige beeld, maar wel belangrijke aanknopingspunten om in onze aanpak mee te nemen.

Doelstelling 2018

Het criminaliteitsvolume op vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes is verkleind en beheersbaar. Uitbannen kan niet – maar met een effectieve, preventieve aanpak ‘aan de voorkant’ (ook met bewoners en ondernemers) in combinatie met integrale persoons- en probleemgerichte aanpak ‘aan de achterkant’ zijn zowel het slachtofferschap van vermogensdelicten als de geregistreerde HIC’s en hieraan gerelateerde vermogenscriminaliteit zichtbaar gedaald.

Onze indicatoren daarbij zijn:

effectindicator	bron	waarde 2013/2014	doelstelling 2018
% slachtofferschap vermogensdelicten	Veiligheidsmonitor	17%	≤ 16% ⁹
misdrijven vermogenscriminaliteit/HIC (per 1.000 inw.) ¹⁰	GIDS/BVI politie	47	≤ 38 ¹¹

Hoofdpijnen van onze aanpak in de periode 2015-2018

- Persoonsgerichte aanpak:
Een belangrijke pijler van onze aanpak is en blijft de persoonsgerichte aanpak van daders. Deze wordt de komende tijd aangescherpt, opnieuw vormgegeven (‘Top X-aanpak’, een methodiek gericht op selectie en aanpak van veelplegers op het gebied van overlast en criminaliteit). Het Veiligheidshuis is de ‘spin in het web’ van de persoonsgerichte aanpak. We streven naar een optimale wisselwerking met de ZSM-systematiek van het Openbaar Ministerie en een nieuwe vormgeving van het eerste lijnwerk in de wijken en buurten als gevolg van de transitie in het sociale domein.
- Themagerichte aanpak:
Daarnaast werken we themagericht: voor de verschillende vormen van vermogens- en high-impactcriminaliteit voeren we een integrale aanpak. In het bijzonder woningcriminaliteit (woninginbraak) én voertuigcriminaliteit (diefstal motorvoertuigen en fietsen) worden als eerste van een vervolgaanpak voorzien. Zo kunnen we passende sets van maatregelen rond deze verschillende vormen van criminaliteit implementeren. Daarbij werken we nauw samen met politie, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en ondernemers. Onderdeel van deze integrale, thematische aanpak is voorlichting (preventie). Die kan algemeen van aard zijn, maar zich ook richten op specifieke doelgroepen zoals senioren en studenten.
- Gebiedsgerichte aanpak:
In gebieden en in buurten waar dat nodig is, werken we gebiedsgericht aan de aanpak en voorkoming van genoemde vormen van criminaliteit. Samenwerking met wijk- en gebiedsgericht werken is daarbij vanzelfsprekend van belang. Het kan ook gaan om winkel- of

⁹ In de referentiegemeenten lag de waarde op deze indicator in 2014 tussen 12% en 21%.

¹⁰ Dit is een optelsom van zes delicttypen: (1) diefstal/inbraak woning, (2) diefstal uit/vanaf motorvoertuigen, (3) diefstal van brom-, snor-, fietsen, (4) diefstal motorvoertuigen, (5) diefstal/inbraak bedrijven en instellingen, (6) ‘zwaar’ c.q. ‘HIC’-geweld.

¹¹ In de referentiegemeenten lag de waarde op deze indicator in de periode 2011/2013 tussen 37 en 50 misdrijven per 1.000 inwoners.

uitgaansgebied. Daar speelt de samenwerking met ondernemers een belangrijke rol.

- Versterking bewonersparticipatie:
Cruciale speler in dit geheel vormen de bewoners. Als het gaat om preventie zijn zij misschien wel het meest invloedrijk, zowel individueel (via preventiemaatregelen) als collectief (sociale controle, alertheid). We zetten dan ook stevig in op versterking van de bewonersparticipatie. We leggen actief verbindingen met de Veilige buurtenaanpak dan wel andere soortgelijke methodieken (afhankelijk van de evaluatie van de VBA). Daarbij werken we wederom nauw samen met de interne en externe partners.
- Veilig ontwerp:
Ook maken we beter gebruik van de mogelijkheden vanuit Veilig ontwerp. Door bijvoorbeeld in het ontwerp van huizen, straten en wijken rekening te houden met inbraakpreventie, zichtlijnen en het voorkomen van “duistere” plekken, biedt dat kansen voor verschillende vormen van vermogenscriminaliteit. We intensiveren de wisselwerking tussen ‘veiligheid’ en ‘ruimte’.

3 V's 2015-2018: Vermogenscriminaliteit / High Impact Crimes

- Verbreden:
De persoonsgerichte aanpak vanuit het Veiligheidshuis wordt, in wisselwerking met de ZSM-methodiek van de justitieketen en het eerste lijnwerk in de wijken en buurten opnieuw vormgegeven (**Top X-aanpak**)
- Verbinden:
De verschillende vormen van **vermogenscriminaliteit / HIC's** worden, in afstemming met de diverse partners, van een **integrale en planmatige aanpak** voorzien en in uitvoering gebracht.
- Verandering:
Bij de verdere aanpak van vermogenscriminaliteit/HIC's zal aansluiting gezocht worden bij methodieken als de Veilige Buurten Aanpak en/of zullen nieuwe **vormen van buurtpreventie** worden ontwikkeld en beproefd.

Flankerend beleid

Belangrijk flankerend beleid bij dit veiligheidsthema is zorg- en welzijnsbeleid (inclusief maatschappelijke opvang en verslavingszorg), wijk- en buurtgericht werken (inclusief bewonersparticipatie), beleid met betrekking inrichting en beheer van de openbare ruimte en binnenstadsvisie en –beleid.

d. Problematische jeugd en jeugdgroepen

Het zorgen voor een veilig ontwikkelingsklimaat voor onze jeugd is één van de (meer algemene) doelstellingen van het veiligheidsbeleid. In meer specifieke zin richt de aandacht voor jeugd vanuit veiligheid zich doorgaans onvermijdelijk op de problematische kant, namelijk jeugdoverlast en -criminaliteit. Het beeld op deze aspecten is relatief gunstig. De overlast van jeugd is objectief gesproken, in termen van bij de politie bekende incidenten, beperkt. Het beeld vanuit de Veiligheidsmonitor nuanceert dit enigszins: Maastricht scoort qua overlastervaring van rondhangende jongeren boven het gemiddelde van de G32 net zoals andere vergelijkbare gemeenten in Limburg, zoals Sittard-Geleen, Heerlen en Venlo. Het aantal jeugdgroepen is door de jaren heen echter redelijk stabiel en schommelt rond de 15. Wat betreft de jeugdcriminaliteit hebben we momenteel evenwel geen scherp beeld/accurate cijfers. Dit is een aandachtspunt voor komende periode.

Samenvattend lijkt het veiligheidsbeeld op dit thema op het eerste gezicht niet urgent. Maar gelet op het beeld uit de veiligheidsmonitor is het toch belangrijk om het thema jeugd en veiligheid de komende

jaren extra prioriteit en aandacht te geven. Daarnaast is het goed om de vele activiteiten die nu vanuit veiligheidsoptiek richting jeugd plaatsvinden, van een (op onderdelen nog ontbrekende) goede beleidsmatige en organisatorische borging te voorzien.

Doelstelling 2018

In 2018 wordt vanuit een gedragen en geborgd beleid informatiegestuurd gewerkt aan het thema problematische jeugd- en jeugdgroepen. De aanpak is succesvol door onder andere een goede afstemming vanuit de persoongerichte aanpak met het sociale domein en de 'Top X-aanpak'. Dit succes blijkt uit het feit dat het aantal overlastgevendende jeugdgroepen bij voorkeur verminderd/in elk geval niet toegenomen is en de ervaren overlast van jeugdgroepen in de buurten is afgenomen.

Onze indicatoren daarbij zijn:¹²

effectindicator	bron	waarde 2013/2014	doelstelling 2018
% 'vaak overlast van jeugdgroepen in eigen buurt'	Veiligheidsmonitor	8,7%	≤ 7% ¹³

Hoofdlijnen van onze aanpak in de periode 2015-2018

- Individueen en groepen:
We zetten de 'tweeledigheid' van onze aanpak voort: we richten ons op jeugdgroepen én individuele probleemjongeren. Dit zijn twee ijkpunten die overigens niet los van elkaar gezien kunnen worden. In de analyse en aanpak zijn noodzakelijkerwijs veel dwarsverbanden en koppelmomenten. Wel kent de aanpak van beide subthema's eigen instrumenten en methodieken.
- Top X-aanpak:
Voor de persoongerichte aanpak wordt de komende tijd een nieuwe werkwijze ('Top X-aanpak', een methodiek gericht op selectie en aanpak van veelplegers op het gebied van overlast en criminaliteit) ingevoerd. Bij dit onderdeel speelt ook de wisselwerking van het Veiligheidshuis met de nieuwe inrichting van de 'eerste lijn' als gevolg van de transities in het sociale domein een belangrijke rol. De decentralisatie van de jeugdzorg zorgt voor veranderingen waar goed op moet worden ingespeeld. We haken hierbij aan bij het Beleidsplan Jeugd 2014 en de daarop gebaseerde uitvoeringsplannen.
- Preventie:
We leggen in onze aanpak nadrukkelijker relaties met preventie. Dit geldt voor de individuele probleemjongeren (dit is in feite een belangrijke, algemene doelstelling van de 'transities'), maar ook voor jeugdgroepen. Wat betreft de jeugdgroepen vormen de inzet en betrokkenheid van bewoners en vormen van buurtpreventie belangrijke elementen. Ook jongerenbuurtbemiddeling is hierbij een instrument.
- Borgen van de aanpak:
We zorgen de komende tijd voor een meer solide borging van de groeps- en persoongerichte aanpak. Dit heeft betrekking op de beleidsmatige uitwerking (vanuit het veiligheidsbeleid en

¹² In 2015 ontwikkelen wij een effectindicator ten aanzien de objectieve veiligheid, specifiek jeugdcriminaliteit; deze ontbreekt nu nog.

¹³ In de referentiegemeenten bedroeg de waarde op deze indicator in 2014 gemiddeld 7,1%.

het jeugd- en sociaal beleid), maar zeker ook op de daaraan gekoppelde uitvoeringsplanning én organisatorische borging (binnen betrokken afdelingen en functies). Onderdeel van deze steviger borging is de verbetering van onze informatiepositie en analyse ('duiding') als het gaat om jeugdoverlast en –criminaliteit.

- **Thema's:**
Onze aanpak van 'jeugd en veiligheid' strekt zich uit tot de aspecten 'jeugd, alcohol en drugs' en 'veilig in en om de school'. Deze aspecten zijn niet los te zien van zowel overlast van groepen als individuele problematiek. Voor wat betreft 'jeugd, alcohol en drugs' zijn belangrijke accenten de implementatie van de Drank- en Horecawet en onze activiteiten in verband met het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik door jongeren. Het aspect 'veilig in en om de school' krijgt verder vorm via het convenant 'Veiligheid op school'.

3 V's 2015-2018: Problematische jeugd- en jeugdgroepen

- **Verbreiden:**
Vanuit de repressieve aanpak wordt de ingezette samenwerking met **de preventieve aanpak** van problematische jeugd- en jeugdgroepen verder uitgewerkt en geborgd.
- **Verbinden:**
Ingezet wordt op een meer solide **borging van de groeps- en persoonsgerichte aanpak**, zowel vanuit het veiligheidsbeleid als het jeugd- en sociaal beleid.
- **Verandering:**
Voor de **persoonsgerichte aanpak** wordt in de komende tijd een nieuwe selectiemethode ('Top X') geïmplementeerd, mede in relatie tot de transities in het jeugddomein.

Flankerend beleid

Belangrijk flankerend beleid bij dit veiligheidsthema is beleid met betrekking tot jeugd (zoals het uitvoeringsprogramma 'Boost' en planvorming rond de decentralisatie van de jeugdzorg), zorg en welzijn, alcohol- en drugspreventie, horeca (Drank- en Horecawet), onderwijs en wijk- en buurtgericht werken (zoals Wijkaanpak 4.0 en het Uitvoeringsprogramma Wijkaanpak 2013-2015).

e. Ondernijning

Net als veel andere steden heeft Maastricht te maken met verschillende vormen van ondernijnde (vermenging boven- en onderwereld), georganiseerde criminaliteit: drugsgerelateerde criminaliteit, witwaspraktijken, vastgoedfraude en mensenhandel. Factoren zoals grenslijging en het omvangrijke voorzieningenaanbod werken bevorderlijk. Deze goed georganiseerde criminaliteit heeft een ondernijnde werking op de samenleving door de raakvlakken en vermenging met de 'bovenwereld', het misbruik van publieke dienstverlening dat ermee gepaard gaat en de fundamentele ontkenning van de rechtsorde die erin besloten zit. Als lokaal bestuur beschikken wij over mogelijkheden deze vormen van criminaliteit aan te pakken. Het is van groot belang dat wij hierop, samen met onze partners, prioriteit aan blijven geven.

Doelstelling 2018

We 'keren' de ondernijnde krachten, verstoren en hinderen die optimaal via de inzet van onze bestuurlijke instrumenten en zetten, samen met onze veiligheidspartners, de aanpak voort op de verschillende schaalniveaus. Waar mogelijk hebben we onze aanpak geïnnoveerd en verbeterd, waarbij nadrukkelijk ook de mogelijkheden zijn benut vanuit een Euregionale samenwerking.

NB: Bij dit veiligheidsthema werken wij, zoals gebruikelijk in gemeentelijke veiligheidsplannen, *niet* met effectindicatoren: de verschijnselen waar we ons bij deze vijfde prioriteit op richten, zijn daar te diffuus voor, zij laten zich niet gemakkelijk tot afzonderlijke ‘eenheden’/incidenten reduceren.

Hoofdlijnen van onze aanpak in de periode 2015-2018

- Hinderen, verstoren, tegenhouden:
Als gemeente ligt onze kracht in ‘hinderen, verstoren, tegenhouden’. Aanknopingspunten zijn bijvoorbeeld de vergunningen/beschikkingen die we afgeven en gerichte handhavingsacties. We zetten onze aanpak voort zoals we die in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld, innoveren daarbij waar nodig en sluiten zo goed mogelijk aan op de aanpak van onze partners (waaronder politie, OM, Belastingdienst). Zwaartepunten in onze aanpak zijn het BIBOB-beleid, de aanpak van handhavingsknelpunten en de samenwerking met het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) bij verschillende elementen van onze aanpak. We werken regionaal samen met buurgemeenten en het RIEC op basis van het regionaal convenant Bestuurlijke en Geïntegreerde aanpak van georganiseerde criminaliteit, bestrijding van handhavingsknelpunten en Bevordering Integriteitsbeoordelingen. Leidend zijn de lokale en landelijke prioriteiten zoals beschreven in het beleidskader van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de beleidsplannen van het Openbaar Ministerie, het Beleidsplan politie Limburg 2015-2018 en de veiligheidsplannen van gemeenten.
- Bestuursrechtelijke aanpak:
Naast de al aanwezige strafrechtelijke mogelijkheden om vanuit een Euregionale samenwerking ondermijning aan te pakken, zetten wij in om ook Euregionaal de bestuursrechtelijke mogelijkheden om ondermijnende criminaliteit aan te pakken te versterken. Een onderzoek naar de mogelijkheden is ingezet.
- Risicobewustzijn:
Ter versterking van de bestuurlijke component in de aanpak investeren we in het risicobewustzijn van ambtenaren en bestuurders. Door verbetering van kennis en vaardigheden (zoals ‘meervoudig kijken’) kan gericht gebruik worden gemaakt van de bestuurlijke mogelijkheden en zo kunnen we ongewild faciliteren beter voorkomen.
- Informatieknoppunt:
Randvoorwaarde voor een effectieve aanpak is een goede informatiepositie. We zetten in op verdere verbetering van onze ‘intelligence’, ofwel: het bij elkaar brengen en analyseren van informatie die in de verschillende geledingen van de organisatie beschikbaar is. Dat gebeurt binnen een daartoe in te richten informatieknoppunt.

3 V's 2015-2018: Ondermijning

- Verbreden:
Onze ogen en oren blijven open. Daar waar nieuwe ondermijnende fenomenen ontstaan, zullen wij vanuit een brede aanpak op de bestrijding hiervan inzetten.
- Verbinden:
Voor een succesvollere aanpak van ondermijning wordt gezien hoe de bestuursrechtelijke samenwerking met de buurgemeenten in de Euregio versterkt kan worden.
- Verandering:
Vanuit een daartoe in te richten informatieknoppunt zetten wij in op verdere verbetering van onze “intelligence”.

Flankerend beleid

Belangrijk flankerend beleid bij dit veiligheidsthema is vergunning- en handhavingsbeleid, aanbestedings- en subsidiebeleid, integriteitsbeleid, ruimtelijk beleid (waaronder bestemmingsplannen) en economisch en vestigingsbeleid.

6. Het verhogen van de veiligheidsbeleving

Maastricht kent een omvangrijk uitgaansgebied met een uitgebreid aanbod aan horecagelegenheden. Hoewel het uitgaansleven gekenmerkt wordt door relatief weinig incidenten, blijkt uit de Integrale VeiligheidsMonitor (IVM) 2013 dat mensen zich toch relatief onveilig voelen in het uitgaansgebied. Zoals eerder in deze nota aangegeven scoort Maastricht hoog op inbraak. De kans om slachtoffer te worden van inbraak wordt echter laag door Maastrichtenaars ingeschat, zelfs lager dan het gemiddelde van de G32.

Schijnbare tegenstelling

Deze voorbeelden laten een schijnbare tegenstelling zien tussen de objectieve werkelijkheid en de beleving- en gevoelswereld van onze burgers. Dat lijkt op het eerste gezicht vreemd. Veel mensen denken immers dat er een rechtstreeks verband is tussen het onveiligheidsgevoel van mensen en een hoog overlast- en criminaliteitsniveau. Hoewel het zeker een belangrijke factor is, is dit echter niet het hele verhaal. Want bij eenzelfde criminaliteitsniveau voelt de ene persoon zich wel en de andere persoon zich niet onveilig. Of in de ene buurt wel en in de andere buurt niet.

Factoren met invloed

Veiligheidsbeleving wordt lang niet alleen beïnvloed door het niveau van criminaliteit of overlast alleen. Zo spelen het type mens dat in een buurt woont en bijvoorbeeld zijn beleving van de sociale (en fysieke) kwaliteit van een buurt net zo goed een rol. En daardoor kan het dus voorkomen dat bij een gelijk niveau van objectieve veiligheid, de subjectieve veiligheid in buurten wel degelijk sterk verschilt. Een relatief slechte subjectieve veiligheid is meestal een indicator dat er iets scheef zit. Maar wat dat precies is, is dan nog de vraag. Dat hoeft niet (alleen) de objectieve veiligheid te zijn.

Afhankelijk van de situatie beïnvloeden verschillende aspecten het gevoel van (on)veiligheidsbeleving, zoals:

- slachtofferschap
- ervaren kwetsbaarheid
- de perceptie van sociale (wan)orde
- fysieke eigenschappen van de omgeving
- toegenomen risicoaversie in de samenleving
- (verandering van) het medialandschap
- optreden van de overheid
- dieper liggende onbehagen in de samenleving

Bril van de burgers

Naast een onverkorte inzet om de geregistreerde veiligheid te verbeteren, willen wij de komende beleidsperiode nadrukkelijk ook inzoomen op de subjectieve veiligheidsbeleving. In samenspraak met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid willen wij het thema subjectieve veiligheid verder uitwerken en van een gericht plan van aanpak voorzien. Gericht in die zin dat wij leefbaarheids- en veiligheidsproblemen in de stad en buurt, ook vanuit andere invalshoeken willen benaderen dan alleen de bril van de veiligheidsprofessionals. Door het blikveld te verbreden met de bril van onze burgers gaan wij er van uit dat de herkenbaarheid van en het vertrouwen in onze aanpak bij burgers toeneemt en daardoor ook gevoelens van overlast en onveiligheid afnemen.

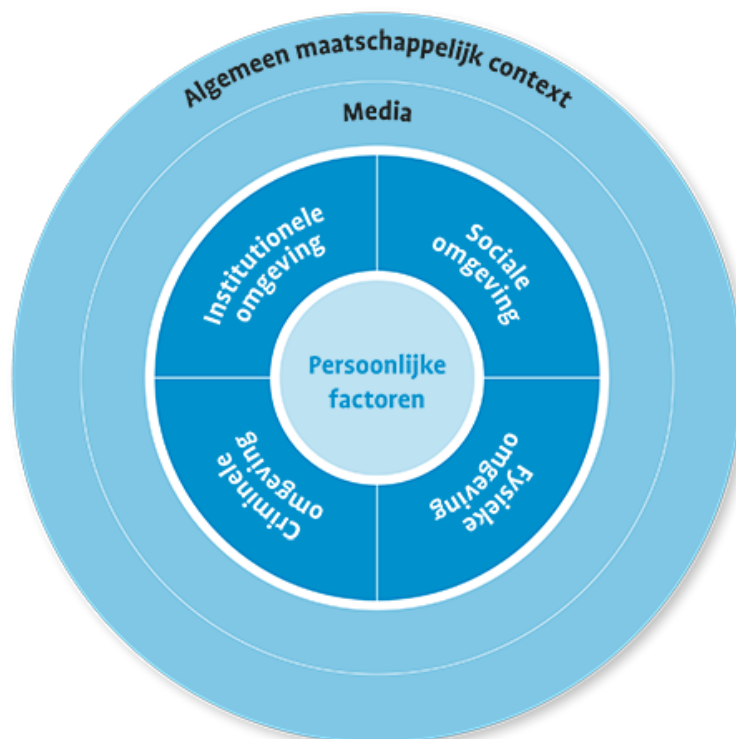
Doelstelling

Algemene doelstelling veiligheidsgevoelens 2018

In 2018 is het percentage inwoners van Maastricht dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt gelijk aan dan wel lager dan het gemiddelde van de G32-gemeenten.

In 2018 is het Maastrichtse rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt gelijk aan dan wel hoger dan het gemiddelde van de G32-gemeenten.

Als algemene doelstelling willen wij in 2018 op stedelijk niveau de veiligheidsgevoelens naar het gemiddelde van de G32 gemeenten tillen. In 2015 wordt daarom een aanpak uitgewerkt en vervolgens in praktijk gebracht. Het ligt voor de hand om aansluitend ook - op basis van de resultaten van de nieuwe buurtpeilingen (begin 2015) te bekijken in welke wijken/buurtten deze aanpak – in samenspraak met buurt- en wijkgericht werken en al dan niet in vorm van een pilot – als eerste uitgerold kan worden.



Persoonlijke factoren hebben een groot effect op de veiligheidsbeleving, maar zijn vanuit het beleid maar beperkt te beïnvloeden. Hetzelfde geldt voor de algemeen maatschappelijke factoren. De aanknopingspunten voor het beleid liggen dus vooral op het niveau van de situationele factoren, zoals de kwaliteit van de fysieke en sociale omgeving, de criminele omgeving en de wijze waarop de institutionele omgeving (gemeente, politie, maatschappelijke instellingen) hierop succesvol en vertrouwenwekkend op inzet

Bron: Eysink Smeets, 2013

7. Uitvoering en organisatie

Bestuurlijke coördinatie veiligheidsbeleid

De raad stelt de kaders voor het veiligheidsbeleid. De centrale coördinatie van het veiligheidsbeleid ligt bij de burgemeester. Dit betekent dat de burgemeester met de wethouders afstemt over hun portefeuille voor zover het onderdeel is van het veiligheidsbeleid. Uiteindelijk is het hele college verantwoordelijk voor uitvoering van het veiligheidsbeleid. Naast deze rol als bestuurlijk coördinator heeft de burgemeester als bestuursorgaan ook taken en bevoegdheden op het gebied van veiligheid (vooral op het gebied van toezicht en handhaving openbare orde en veiligheid).

Lokale driehoek

De burgemeester heeft een speciale rol ten opzichte van de politie. De politie heeft namelijk twee opdrachtgevers (gezagsdragers): de burgemeester (handhaving openbare orde) en het Openbaar Ministerie (strafrechtelijke handhaving). De politie is ook gebonden aan landelijke prioriteiten en targets. In de lokale driehoek vindt afstemming plaats waar de capaciteit van de politie wordt ingezet, hierbij wordt rekening gehouden met de verplichte doelstellingen (Regionaal beleidplan politie 2015-2018) en nadrukkelijk ook met de lokale prioriteiten. Bij capaciteitsproblemen wordt de vraag voor extra capaciteit bij de leiding van de regionale eenheid neergelegd.

Ambtelijke coördinatie veiligheidsbeleid

Alleen als de verantwoordelijkheden binnen de gemeente duidelijk zijn belegd, kan het college goed sturing geven. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van het beleidskader en de actieplannen ligt bij het team Veiligheid. Dit team is ook verantwoordelijk voor de tussentijdse rapportages waarin de stand van zaken van het veiligheidsbeleid wordt weergegeven. Hierbij wordt gebruikgemaakt van informatie van in- en externe partners. Deze informatie wordt gebruikt om informatiegestuurd te werken aan de veiligheid in onze stad en het bestuur en management op geregelde tijden te informeren en te adviseren over de uitvoeringsstand van het veiligheidsbeleid.

Afstemmingsmomenten

Bij de uitvoering van de acties en maatregelen zijn diverse in- en externe partijen onmisbaar, niet voor niets spreken we van integraal veiligheidsbeleid. Gezien deze integraliteit zijn er op ieder niveau diverse afstemmingsmomenten met de betrokken in- en externe partners.

Eigen verantwoordelijkheid

Binnen de gemeentelijke organisatie is uitgangspunt dat de beleidsvelden zelf verantwoordelijk zijn voor het aspect veiligheid binnen hun aandachtsgebied. Zo is Milieu en Mobiliteit verantwoordelijk voor externe veiligheid en verkeersveiligheid en is Welzijn, Zorg en Gezondheid verantwoordelijk voor het preventieaspect veiligheid binnen bijvoorbeeld het jeugd- en gezondheidsbeleid. Vanuit het team Veiligheid wordt een coördinerende en adviserende rol ingenomen. Daar waar deze verantwoordelijkheidsverdeling minder scherp is, worden afspraken op maat gemaakt.

Aanspreekpunten

Voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid in enge zin is het team Veiligheid ten volle zelf verantwoordelijk. Voor elk van de vijf veiligheidsvelden vanuit Kernbeleid Veiligheid wordt één ambtenaar vanuit het team als algemeen aanspreekpunt benoemd. Ook wordt aan elk prioritair thema in deze beleidsnota een ambtenaar gekoppeld die voor bestuur en management primair aanspreekpunt is. De portefeuillehouder voor een bepaald thema (burgemeester of een wethouder) moet deze ambtenaar kunnen aanspreken op de voortgang.

Actieplannen

In jaarlijkse, door het college vast te stellen, actieplannen wordt duidelijk gemaakt welke bestuurder portefeuillehouder is, wie de ambtelijke trekker is en welke in- en externe samenwerkingspartners betrokken zijn bij de uitvoering van de acties en maatregelen.

Planning en Control

Dit beleidsprogramma schept de kaders en uitgangspunten voor het veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar. In de vorm van jaarlijkse uitvoeringsplannen veiligheid worden de prioriteiten en overige veiligheidsactiviteiten per jaar verder uitgewerkt. Uitgangspunt is om met inhoud en systematiek van de uitvoeringsplannen aan te sluiten op de bestaande financiële cyclus. Aangezien de Begroting 2015 echter al vóór dit meerjarenprogramma en hierop gebaseerde eerste jaarplan is vastgesteld, is het jaar 2015 in dit opzicht een overgangsjaar. Vanaf het uitvoeringsplan veiligheid 2016 zal vaststelling hiervan telkens plaatsvinden vóór de begroting van dat jaar.

Gedurende de looptijd van het meerjarenprogramma wordt over de voortgang en realisatie van de beleids- en uitvoeringsdoelstellingen via een aantal kanalen gerapporteerd:

- via de reguliere P-en-C-cyclus aan raad en college waarbij voor de jaarverantwoording op basis van het uitvoeringsplan veiligheid voor dat jaar een brede stand van zakenrapportage wordt samengesteld.
- via regelmatige beleids- en uitvoeringsrapportages voor de lokale driehoek
- gevraagd en ongevraagd themagewijs richting raad en college
- vanuit andere beleidsvelden vanuit hun verantwoordelijkheid voor een veiligheidsfacet en/of vanuit de buurt- en wijkaanpak over buurtspecifieke veiligheidsthema's.

Als deze rapportages hiertoe aanleiding geven, worden tussentijds voorstellen gedaan om op onderdelen het beleid bij te stellen.

In het derde jaar van de beleidsperiode wordt een hernieuwde stadsbrede veiligheidsanalyse opgesteld die als basis dient voor het evalueren en actualiseren van het veiligheidsbeleid en daarin opgenomen prioriteiten. Deze uitkomsten vormen de input voor het Meerjarenprogramma veiligheid voor de opvolgende beleidsperiode.

Stuurinformatie

Veiligheid staat vaak in de schijnwerpers. Wij kiezen voor een vaste koers en laten ons niet van onze koers afbrengen door plotselinge media-exposure op één specifiek incident dan wel vanuit eigen media-onderzoek. Eens per vier jaar leggen wij in ons meerjarenbeleid onze doelen en prioriteiten vast, die vervolgens jaarlijks vanuit uitvoeringsplannen in uitvoering worden gebracht. Beleids- en uitvoeringsdoelen worden actief en structureel gemonitord.

Indien uit deze systematiek tussentijdse bijstelling van beleids- en uitvoeringsdoelen aan de orde zou zijn, zal hier - op basis van onderbouwde voorstellen - besluitvorming over plaatsvinden.

Wij bepalen onze prioriteiten, doelen en maatregelen op basis van informatie. Ook de uitvoering van ons beleid willen we informatiegestuurd laten plaatsvinden zodat we gericht maatregelen, capaciteit en middelen kunnen inzetten. Wij ontwikkelen daarvoor de informatievoorziening veiligheid verder en zorgen voor borging. Dat wil zeggen dat wij gebeurtenissen, signalen en trends op stedelijk, wijk-, buurt- en mogelijk zelfs op straatniveau in kaart brengen, uitgesplitst naar objectieve (geregistreerde) veiligheid en subjectieve veiligheid (overlast- en veiligheidsbeleving). Dat doen we uiteraard samen met onze partners.

Dat we een vaste koers varen wil niet zeggen dat we niet alert zijn op de rol en invloed van (social) media. Op basis van informatie anticiperen we of schalen we op als (social) media een escalerende werking dreigen te hebben.

Als belangrijke informatiebron voor objectieve veiligheid gebruiken wij cijfers en rapportages vanuit de politiestructuren, waarbij cijfers alleen nietszeggend zijn, maar altijd vergezeld worden van met relevante partners afgestemde beelden, conclusies en contextgerelateerde informatie. Hierbij betrekken we ook subjectieve informatie, waarbij we ons in hoofdzaak baseren op de resultaten van de jaarlijkse Integrale Veiligheidsmonitor en de resultaten van de lokale buurtpeilingen.

Communicatie

Communicatie heeft een tweeledige rol als het gaat om veiligheid:

1. Inwoners informeren en transparantie bieden over de mate van veiligheid in de stad (informeren).
2. Inwoners overtuigen van de verantwoordelijkheid die ze zelf hebben om hun woonomgeving veilig te houden (stimuleren en activeren).

De (onderliggende) kernboodschap die (niet per se expliciet geformuleerd) doorklinkt in communicatie-uitingen en -acties is: 'Veiligheid maken we samen'. Met de aanpak van en communicatie over veiligheid streven we ernaar dat de veiligheidsbeleving in de stad loopt met de objectieve veiligheid. De inzet is dat mensen zich niet onveilig voelen dan dat nodig zou zijn op basis van objectieve informatie. Maar ook omgekeerd; mensen bagatelliseren een veiligheidsprobleem niet en voelen zich daardoor verantwoordelijk om zelf een steentje bij te dragen.

Informeren

Veiligheid is een 'hot issue' waar ook de pers graag aandacht aan besteedt. Om de regie te houden over de informatiestroom, moeten we zelf het initiatief houden om de inwoners te informeren over actuele ontwikkelingen. Dat geldt niet alleen voor positieve resultaten, maar ook voor ongewenste ontwikkelingen. Door hier zelf het initiatief in te houden, tonen we aan dat de gemeente de problematiek serieus neemt, schetsen we de context en geven we aan wat we gaan doen om het probleem aan te pakken. Dit doen we bijvoorbeeld op momenten als de presentatie van jaarcijfers en als resultaten/effekten bekend zijn van een proces of aanpak om de veiligheid te verbeteren.

Stimuleren en activeren

Als we inwoners willen stimuleren om zelf iets te doen om de veiligheid te verbeteren, zal communicatie altijd deel uitmaken van een project dat bestaat uit meerdere maatregelen. Denk aan extra handhaving of het faciliteren van bewoners. Een communicatiecampagne alleen levert geen bijdrage aan het verbeteren van de veiligheid. Zeker als het gaat om het betrekken en activeren van bewoners, moet de focus liggen op (persoonlijke) communicatie in de wijken, bij voorkeur via de structuren en kanalen en met de middelen die daar al bestaan en die door doelgroep ook al worden gebruikt. Naast de traditionele middelen maken we gebruik van sociale media en nieuwe toepassingen daarvan. Als dit kan en relevant is, betrekken we bewoners bij de uitwerking en uitvoering van plannen. Bij de uitwerking van onderdelen uit het actieplan, maakt communicatie deel uit van het plan van aanpak.

Financiële uitgangspunten

Uitgangspunt is om de uitvoering van het Meerjarenprogramma Veiligheid binnen de huidige begrotingskaders (formatie en budgetten) te laten plaatsvinden. Indien vanuit de uitvoering van het beleid blijkt dat dit uitgangspunt wijziging behoeft, zullen vanuit de jaarlijkse uitvoeringsplannen onderbouwde voorstellen worden gedaan voor het bijstellen van de ambitie, het anders prioriteren van thema's dan wel zal de raad om additionele middelen gevraagd worden.

In algemene zin zal de verantwoording hieromtrent plaatsvinden via de reguliere P en C-cyclus. Daar waar mogelijk zal bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid actief gebruik gemaakt worden van beschikbare subsidiemogelijkheden (regionaal, provinciaal, landelijk en Europees).

Bijlage I: Veiligheidsvelden/ definitie veiligheid

Definitie Veiligheid

Veiligheid is de gewenste mate van ordening en rust in het openbare leven en de gewenste mate van bescherming van leven, gezondheid en goederen tegen acute of dreigende aantastingen. Onveiligheid is alles wat daarop een inbreuk maakt.

De term onveiligheid slaat zowel op de feitelijke aantastingen en de concrete gevaren die de mensen in onze samenleving bedreigen (objectieve onveiligheid) als op de beleving en gevoelens van onveiligheid (subjectieve onveiligheid).

Sociale en Fysieke veiligheid

Het begrip veiligheid is onder te verdelen in sociale en fysieke veiligheid.

Sociale veiligheid omvat alle vormen van criminaliteit en overlast waar burgers, bedrijven en instellingen mee te maken krijgen. Sociale veiligheid kan worden omschreven als het voorkomen en beheersen van geweld, criminaliteit en het voorkomen van aantasting van de openbare orde. Onder criminaliteit vallen gewelddelicten (zoals mishandeling, bedreiging, overval, verkrachting), diefstallen (inbraak, zakkenrollerij, winkeldiefstal) en vernieling van private en publieke goederen. Bij overlast gaat het om gedrag dat op zichzelf niet altijd strafbaar is, zoals hangjongeren, onbeleefdheden, rondslingerend vuil en scheldpartijen, maar wel als hinderlijk of intimiderend wordt ervaren.

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid is het gevrijwaard zijn (en het gevrijwaard voelen) van gevaar dat voortvloeit uit ongevallen van diverse aard. Dit gevaar bedreigt materiële en immateriële zaken die de maatschappij waardevol acht, zoals leven en gezondheid van mens en dier, goederen, het milieu en het ongestoord functioneren van de maatschappij.

Bij fysieke veiligheid gaat het dan bijvoorbeeld om verkeersveiligheid, milieu-, bouw- en constructieve veiligheid, het verkleinen van de kans op rampen en calamiteiten, crowdcontrol en crowdmanagement, maar ook om brandveiligheid en crisisbeheersing.

Veiligheidsveld	Veiligheidsthema's
1 Veilige woon- en leefomgeving	1.1: Sociale kwaliteit (o.m. woonoverlast, overlast zwervers en verslaafden) 1.2: Fysieke kwaliteit (o.m. vernieling, graffiti, zwerfvuil) 1.3: Objectieve veiligheid/veelvoorkomende criminaliteit (o.m. woninginbraak, fietsendiefstal, geweldsdelicten) 1.4: Subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel
2 Bedrijvigheid en veiligheid	2.1: Veilig winkelgebied 2.2: Veilige bedrijventerreinen 2.3: Veilig uitgaan 2.4: Veilige evenementen 2.5: Veilig toerisme
3 Jeugd en veiligheid	3.1: Overlastgevende jeugd 3.2: Criminele jeugd/individuele probleemjongeren 3.3: Jeugd, alcohol en drugs 3.4: Veilig in en om de school
4 Fysieke veiligheid	4.1: Verkeersveiligheid 4.2: Brandveiligheid 4.3: Externe veiligheid 4.4: Voorbereiding op rampenbestrijding
5 Integriteit en veiligheid	5.1: Polariserende radicalisering 5.2: Georganiseerde criminaliteit 5.3: Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Bijlage II: Overige veiligheidsthema's

Naast prioritaire thema's (zie hoofdstuk 5) onderscheiden wij 'overige veiligheidsthema's'. Het gaat om de volgende zes thema's: (a) Veilige bedrijventerreinen en winkelgebied, (b) Veilig uitgaan, (c) Veilige evenementen, (d) Fysieke veiligheid: brandveiligheid, externe veiligheid, crisisbeheersing, (e) Radicalisering, (f) Veilige publieke taak (VPT). Ook op deze thema's acteren wij integraal en consequent in de komende jaren, samen met onze partners. Verschil met de prioritaire thema's is dat er geen bijzondere doorontwikkeling en/of intensivering van de aanpak nodig is. In essentie consolideren we de lopende aanpak. We werken de zes thema's beknopt uit in deze bijlage. We beschrijven de hoofdlijnen van onze aanpak en formuleren onze ambitie (kwalitatief).

a. Veilige bedrijventerreinen en winkelgebied

Bedrijventerreinen en winkelgebied vormen belangrijke kwaliteiten van onze gemeente. Zij kunnen echter bepaalde vormen van onveiligheid met zich meebrengen. Het gaat daarbij enerzijds om subjectieve onveiligheid: het veiligheidsgevoel van ondernemers, winkelend publiek. En anderzijds om het concreet *plaatsvinden* van delicten zoals bedrijfsinbraak, winkeldiefstal, zakkenrollerij, straatroof, overval. Ook in Maastricht zien we dat deze negatieve kanten aan de orde zijn. We blijven daarop inzetten in de komende jaren.

Hoofdlijnen aanpak 2015-2018

Een belangrijk format in onze aanpak blijft het Keurmerk Veiligheid Ondernemen (KVO). Wij voeren dit format zowel voor de bedrijventerreinen als het winkelgebied. In essentie is het een goed werkend model voor publiek-private samenwerking rond veiligheid én kwaliteit ('uitstraling') van bedrijventerreinen en winkelgebied. Wij zetten in op een integrale en vitale uitvoering van dit format. Partners zijn de ondernemers, parkmanagement, politie, brandweer, gemeente Eijsden-Margraten (voor het KVO-bedrijventerreinen) en het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing.

Randvoorwaarde voor succesvolle publiek-private samenwerking is ondernemersbetrokkenheid en – initiatief. Opstart van nieuwe KVO's volgt na initiatief van ondernemers. Wij investeren in de betrokkenheid van ondernemers via onder meer communicatie/voorlichting over het KVO.

Voor specifieke vormen van onveiligheid en criminaliteit (zoals bedrijfsinbraak en zakkenrollerij) voeren wij (mede) een gerichte aanpak vanuit andere onderdelen van dit veiligheidsbeleid (zie bijvoorbeeld prioriteit 'c: Vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes'). Ook faciliteren wij instrumenten als fysiek (BOA's) en technisch (camera's) toezicht in winkelgebied. Afstemming vindt plaats met particulier cameratoezicht op bijvoorbeeld bedrijventerreinen in de stad (parkmanagement). En wij betrekken bij (her)inrichting van gebieden vroegtijdig het aspect 'sociale veiligheid'. Wij hebben aandacht voor de veiligheid van "sportaccommodaties/ sportparken". Wij bevorderen een zo veilig mogelijke inrichting van deze accommodaties en parken en waken, samen met de beheerders en gebruikers hiervan, dat in deze faciliteiten veilig gesport kan worden.

Strategische partners bij dit thema zijn Centrummanagement, de stichting SIM (Samenwerkende Industrierreinen Maastricht) en de SBBM (Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Maastricht). Deze laatste organiseert en implementeert het fysieke toezicht op bedrijventerreinen.

Beleidsmatig is de wisselwerking met het economisch en vestigingsbeleid van belang. Wij continueren de huidige balans tussen de invalshoeken 'veiligheid' en 'economie' rond dit thema.

Doelstelling 2018

Een zodanige combinatie van gerichte inzet van veiligheidsinstrumenten op bedreigingen die zich voordoen en samenwerking met en preventieve inspanningen van ondernemers, dat het objectieve en subjectieve veiligheidsniveau op bedrijventerreinen en in winkelgebieden van een goed gehalte blijven.

b. Veilig uitgaan

Maastricht kent een rijk horeca-/uitgaansaanbod. Dit brengt onze stad veel goeds. Vanuit het veiligheidsbeleid is het zaak de veiligheid rond het uitgaan te blijven borgen. Bijverschijnselen zoals overlast en geweld dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden. Ook is blijvende aandacht nodig voor fenomenen zoals zakkenrollerij en drugshandel/-overlast in en rond de horeca. Ook Koninklijke Horeca Nederland is hierbij een belangrijke afstemmingspartner.

Hoofdpijnen aanpak 2015-2018

Vertrekpunt van onze aanpak is de vitale samenwerking met horecaondernemers. Zij zijn de sleutelpartner bij dit thema: van hen verwachten wij initiatief en betrokkenheid bij de aanpak en voorkoming onveiligheid en overlast. Wij borgen de wisselwerking met de ondernemers in onder meer horeca-overleggen en casemanagement horeca.

Wij continueren maatregelen zoals het cool down-uur, preventief fouilleren en vullen die eventueel aan met maatregelen zoals de collectieve horecaontzegging. Wij zetten gericht in op verschijnselen zoals zakkenrollerij. In onze aanpak werken wij intensief samen met de ondernemers.

Ook geven wij invulling aan onze handhavende verantwoordelijkheid, met name via de periodieke integrale horecacontroles.

Beleidsmatig is er een belangrijke wisselwerking met horecabeleid en (daaraan overstijgend) de binnenstadvisie. Het veiligheidsbeleid is daarin grotendeels 'volgend' en randvoorwaardenscheppend.

Doelstelling 2018

Een zodanige combinatie van inzet van veiligheidsinstrumenten, samenwerking met ondernemers én initiatief van ondernemers dat de veiligheid en het veiligheidsgevoel duurzaam beheersbaar zijn.

c. Veilige evenementen

Ook hier kunnen wij vaststellen dat Maastricht veel te bieden heeft: jaarlijks heeft er een groot aantal evenementen in onze stad plaats. En ook hier geldt dat de uitdaging en opgave vanuit het veiligheidsbeleid vooral het borgen en bewaken van de veiligheid zijn. Focuspunten zijn daarbij overlast, geweld en fysieke veiligheidsrisico's (brandgevaar, crowdcontrol, veiligheid van en rond evenemententerreinen). Spanningspunten kunnen hierbij ontstaan met de culturele en economische wenselijkheid en haalbaarheid van evenementen. Vanuit het uitgangspunt dat een evenement veilig dient te zijn (de basisvoorwaarde) blijven wij zoeken naar veiligheidsoplossingen die proportioneel zijn. Uitgangspunt blijft echter dat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid van het evenement bij de aanvrager ligt.

Hoofdpijnen aanpak 2015-2018

Voor de beheersbaarheid van de veiligheid van en rond evenementen volgen wij vastgestelde procedures en werkwijzen, geven die consequent invulling, scherpen die aan waar nodig. Zo categoriseren wij evenementen conform de afspraken met de Veiligheidsregio, passen een instrument

als de risicomatrix toe en zien toe op de kwaliteit en kwantiteit van beveiliging. Voor grotere evenementen werken we toe naar 'vaste' draaiboeken.

We voeren de binnen onze cyclus afgesproken veiligheidsoverleggen (met interne en externe partners), bewaken daarbinnen het veiligheidsaspect. In de afstemming met ondernemers speelt het veiligheidsplan een belangrijke rol.

We zien toe op de effectiviteit van samenstellen van veiligheidsmaatregelen. Dit zijn deels maatregelen van ondernemerszijde (vastgelegd in de vergunning), anderdeels flankerende maatregelen (van gemeentezijde). In de analyse betrekken we mede relevant flankerend beleid, waaronder ruimtelijk, verkeers- en milieubeleid.

Al met al geven we zodoende vanuit veiligheidsoptiek robuust invulling aan de randvoorwaarden voor veiligheid van evenementen. Daarbij realiseren we overigens een goede, vruchtbare balans met de invalshoeken 'economie' en 'stadspromotie'.

De veiligheid en daarvoor benodigde maatregelen rondom betaald voetbal in onze stad zullen ook de komende periode onze aandacht vragen. Met de BVO MVV, de betrokken landelijke en lokale veiligheidspartners en de KNVB zorgen wij voor een gerichte en adequate aanpak.

Doelstelling 2018

Een zodanige combinatie van solide procedures inclusief veiligheidschecks, inzet van veiligheidsinstrumenten, samenwerking met ondernemers én initiatief van ondernemers, dat de veiligheid en het veiligheidsgevoel beheersbaar zijn en blijven.

d. Fysieke veiligheid

Binnen dit thema onderscheiden we drie subthema's: brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing.

d1. Brandveiligheid

Verhoudingsgewijs is het aantal brandincidenten in onze gemeente 'acceptabel': Het 'brandgevaar' (de risico's) daarentegen is wel relatief groot, als gevolg van factoren als het ruime horeca- en evenementenaanbod, het relatief grote aantal kamerverhuurpanden en de soms historisch bepaalde slechte bereikbaarheid voor de brandweer van locaties in onze binnenstad. Om deze redenen blijven we onverminderd inzetten op de hoofdbestanddelen van het 'werken aan brandveiligheid': (1) *risicobeheersing*: het voorkomen van incidenten en vooraf 'inperken' van schadelijke gevolgen van incidenten; en (2) *incidentbestrijding* ofwel effectieve repressie en daarop toegesneden preparatie.

Hierna werken we de hoofdlijn van onze aanpak en onze ambitie uit. Dit beleid is mede initiërend voor de vaststelling van doelen betreffende brandveiligheid en brandweezorg conform het nieuwe artikel 3a van de Wet veiligheidsregio's. Deze worden vastgelegd in het beleidsplan 2015-2018 van de Veiligheidsregio.

Hoofdpijnen aanpak 2015-2018

Essentieel in onze aanpak is het streven naar het *nog meer voorkomen* van incidenten: we willen daadwerkelijk 'aan de voorkant' van de brandveiligheid komen. Gemeente en brandweer bundelen hun krachten daarvoor onder de noemer 'Samen op weg'. De brandweer heeft als nadrukkelijk streven in dit verband het *nog zichtbaarder worden aan de voorkant*. Gemeente en brandweer hebben hun beleidsvoornemens in dit verband nadrukkelijk op elkaar afgestemd.

Doorslaggevend zijn risicobewustzijn en naleefdiscipline van doelgroepen. Instrumenten ter versterking daarvan zijn voorlichting, communicatie en toezicht & handhaving. Wij zetten deze

instrumenten 'risico-gestuurd' in: we focussen op inrichtingen, plekken, groepen en gebeurtenissen waar zich de grootste risico's ('kans x effect') voordoen. Het kan gaan om bepaalde kwetsbare inrichtingen (horeca), bepaalde doelgroepen (studenten), bepaalde grote publieksevenementen (carnaval). In dit kader past hierbij de versnelde brandveiligheidscontrole van studentenpanden die als zodanig niet door de eigenaar zijn aangemeld, in 2015.

Vanuit het integrale veiligheidsbeleid bewaken en benutten we dwarsverbanden met de aanpak rond thema's zoals wijkveiligheid, veiligheid in de horeca, veilige evenementen, veiligheid op bedrijventerreinen en integrale handhavingsacties.

Tegelijk zorgen we dat de 'achterkant' ofwel de incidentbestrijding (repressie) hoogwaardig en toereikend is. Focuspunten zijn onder meer het verhelpen van knelpunten in de bluswatervoorziening en het verder uniformeren en standaardiseren van werkprocessen.

Ook voor de repressie gaan we uit van *integrale* benadering, waarbij het accent weliswaar bij de overheid ligt maar maatschappelijke partners ook een belangrijke rol hebben (bijvoorbeeld als het gaat om de factor 'zelfredzaamheid'). Deze rol hangt samen met genoemde factoren 'risicobewustzijn' en 'naleefdicipline'.

Doelstelling 2018

We realiseren duurzame brandveiligheid door de combinatie van risicobewustzijn en naleefdicipline van ondernemers, burgers, de 'maatschappelijke omgeving' aan de ene kant en solide repressie (als sluitstuk) aan de andere kant. Risicobewustzijn en naleefdicipline meten wij af aan de mate waarin burgers en ondernemers preventieve maatregelen treffen en het aantal geconstateerde overtredingen van brandveiligheidsregels. Indicatoren voor de kwaliteit van de repressie zijn onder meer dekkingsgraad, operationele planvorming, bluswatervoorzieningen.

d2. Externe veiligheid

In onze gemeente zijn zo'n 20 'externe veiligheidsinrichtingen' gevestigd. Dit zijn ondernemingen waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen. Vier daarvan vallen binnen de zware categorie BRZO. Daarnaast is er vervoer van gevaarlijke stoffen via weg, spoor, buisleiding en (in mindere mate) water. In het licht van de veelheid en variëteit van andere soorten bedrijvigheid binnen onze gemeente en de nabijgelegen woongebieden is er alle belang bij de risicobeheersing rond gevaarlijke stoffen op het vereiste peil voort te zetten.

Hoofdlijnen aanpak 2015-2018

Belangrijke uitvoerende taken op dit terrein worden vervuld door de Veiligheidsregio en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Als gemeente zijn wij echter het bevoegd gezag ten aanzien van vrijwel alle externe veiligheidsinrichtingen op ons grondgebied. Uit dien hoofde moeten wij kritische afwegingen maken over de acceptatie en compensatie van risico's. Wij dienen risico's door te vertalen in ruimtelijke ordening en in de vereiste kwaliteit van de crisisbeheersing.

Het belang van deze lokale (regie)rol is eigenlijk alleen maar toegenomen als gevolg van schaalvergroting van onze uitvoeringpartners Veiligheidsregio en Regionale Uitvoeringsdienst. Onze beleidsuitgangspunten (Beleidsvisie Externe Veiligheid) vormen daarbij het kompas; wij houden dit kritisch en actueel en vertalen het consequent door in ruimtelijke ordening en kwaliteit crisisbeheersing. Ook bewaken we de implicaties voor ander beleid zoals evenementenbeleid.

Scherp oog hebben voor eventuele knelpunten op ontwikkellocaties en/of andersoortige locaties; we implementeren consequent de vastgelegde criteria en voeren benodigde compenserende maatregelen door.

Waar wij niet het bevoegd gezag zijn – bijvoorbeeld bij spoorvervoer van gevaarlijke stoffen – bewaken wij veranderende contouren (plaatsgebonden en groepsrisico), geven invulling aan onze verantwoordelijkheid voor ruimtelijk ordening en andere compenserende maatregelen en zijn meer of minder intensief (afhankelijk van de ontwikkelingen) in gesprek met verantwoordelijke bestuurslagen.

Ook bij dit thema geldt dat onze maatschappelijke partners (ondernemers, instellingen, bewoners) een cruciale rol hebben. Dit geldt om te beginnen voor de vergunninghouders zelf. Maar daarnaast ook breder. Wij investeren in risicobewustzijn en zelfredzaamheid via risicocommunicatie. Dit doen wij samen met de Veiligheidsregio.

Doelstelling 2018

We geven invulling aan onze rol in de risicobeheersing rond gevaarlijke stoffen, versterken op de onderdelen waar dat nodig en mogelijk is. Enerzijds voeren wij regie en zijn opdrachtgever richting regionale uitvoeringspartners op basis van een scherpe en actuele beleidsvisie Externe Veiligheid. Anderzijds investeren wij in risicobewustzijn en zelfredzaamheid van de maatschappelijke partners.

d3. Crisisbeheersing

De gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie is een van de vier kolommen van de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie. Onze taak is het deze gemeentelijke kolom, Bevolkingszorg, effectief gestalte te geven. We stellen daarvoor draaiboeken op, bemensen de gemeentelijke processen, realiseren logistieke randvoorwaarden en leiden op, trainen en oefenen.

Hoofdpijnen aanpak 2015-2018

Kernpunt van onze missie in de komende jaren is het verder gestalte geven aan de kolom Bevolkingszorg in al zijn facetten en conform de Wet Veiligheidsregio's zodat rampen en crises de vereiste aanpak krijgen en de gemeentelijke kolom optimaal kan functioneren in de wisselwerking met de andere kolommen.

Bijzondere aandacht daarbij hebben Opleiding, Training en Oefening (OTO), de brede en duurzame ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid bij de crisisbeheersingstaken en de effectiviteit van de interne wisselwerking tussen het domein veiligheid (AOV) en andere beleidsdomeinen rond het thema crisisbeheersing. Als geheel blijven wij werken aan verdere professionalisering.

Wij werken samen met andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio. Aan de 'acute' onderdelen van de gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie geven wij gezamenlijk invulling. Dit betreft processen zoals 'opvang en verzorging' en 'primaire levensbehoeften'. Andere onderdelen geven wij lokaal, vanuit onze eigen organisatie vorm.

Doelstelling 2018

We hebben een professionele crisisbeheersingsorganisatie 'staan' die zonder twijfel in staat is de Bevolkingszorgtaken adequaat uit te voeren. Dit potentieel is *duurzaam* als gevolg van opleiding, training, oefening in combinatie met brede ambtelijke en bestuurlijke betrokkenheid en urgentiebesef.

e. Radicalisering

Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen of eenlingen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij een bedreiging vormen of kunnen gaan vormen voor de veiligheid. Sprake kan zijn van dreigend geweld. Deze groepen/stromingen/eenlingen vergroten de polarisatie in de samenleving, zetten het sociaal weefsel onder druk. Stromingen die op die manier kunnen radicaliseren, zijn bijvoorbeeld: rechts-extremisme, islamradicalisme, dierenrechtenradicalisme, links-extremisme.

Sinds enige tijd treedt met name islamradicalisme, in de vorm van jihadisme, meer op de voorgrond in Nederland. Sprake is van toenemende dreiging. Bijbehorende verschijnselen zijn het zgn. 'uitreizen' en daarna ook terugkeren. Rijk en gemeenten actualiseren hun gezamenlijke aanpak van dit onderwerp.

Hoofdlijnen aanpak 2015-2018

In essentie kent onze aanpak drie pijlers. Ten eerste investeren wij als gemeente 'gemeentebreed', vanuit de relevante beleidsdisciplines, *regulier* in voorkoming, preventie. Elementen zijn onderwijs, arbeidsmarkt, sociale voorzieningen, contacten met instellingen en zelforganisaties.

Daarnaast investeren wij in alertheid op symptomen van radicalisering. We versterken de 'awareness' van professionals en doelgroepen. Van belang is dat signalen tijdig herkend worden. Dit doen wij onder meer via voorlichting en training.

Ten slotte acteren wij op voorkomende gevallen/incidenten. Daarbij werken wij samen met landelijke en regionale partners, waaronder de Nationaal Coördinator Terrorisme en Veiligheid (NCTV).

Doelstelling 2018

Door een goede preventie en vroegtijdige herkenning van signalen is Maastricht weerbaar en een 'slechte voedingsbodem' voor radicalisme.

f. Veilige Publieke Taak

Mensen die binnen de publieke taak hun werk doen zoals verpleegkundigen, politiemensen, medewerkers bij gemeentelijke loketten en leraren, worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld. Dat heeft effect op het functioneren van de man of vrouw zelf maar ook op de uitvoering van taken zoals hulpverlening, zorg, scholing en toezicht. De kwaliteit van de dienstverlening neemt af, het vertrouwen in de overheid kan aangetast worden, er worden onwenselijke 'precedenten' geschapen en bij gedogen kan 'onaantastbaarheid' van daders versterkt worden.

Landelijk en regionaal wordt actie ondernomen om dit verschijnsel aan te pakken. Ook in Maastricht doen zich incidenten voor, en is er alle belang bij om een duidelijke lijn uit te zetten. Er mag geen twijfel bestaan over de robuustheid en betrouwbaarheid van ons eigen handelen.

Hoofdlijnen aanpak 2015-2018

Onze beleidslijn is 'zero tolerance': geweld tegen publieke functies kan en mag nooit, *alle* incidenten zijn relevant en dienen een passend vervolg te hebben. Om dit geëffectueerd te krijgen, zal in eerste instantie het bewustzijn van het belang van dit onderwerp bij medewerkers op niveau moeten zijn. We zetten in op het zichtbaar, bespreekbaar en hanteerbaar maken van agressie en geweld, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Het onderwerp moet bekend worden, gaan 'leven'.

Daarnaast creëren we randvoorwaarden voor een effectieve omgang met en aanpak van incidenten. Het gaat daarbij onder meer om incidentmelding en -registratie en opvolgingsbeleid. Samen met andere gemeenten geven we uitvoering aan het regionale programma dat hiervoor ingericht wordt.

We hebben bijzondere aandacht voor de dilemma's en behoeften van de sleutelfunctionarissen in dit verband: leidinggevend.

Doelstelling 2018

We hebben onze aanpak in uitgangspunten en instrumenten verankerd, en het onderwerp 'leeft'. De urgentie wordt breed gedragen. De omvang van het verschijnsel is beheersbaar, wordt beteugeld door onze reacties daarop.

